БОШ МУХБИРИМИЗДАН

Мамлакатимиз 1979 йилга қадам қўйди.

Ҳар йилгидек, «Тошкент оқшоми» газетасининг бу йилги январь ойидаги дастлабки сони бош мухбиримиз —газетхонлар, жамоатчи активлар йўллаган материаллардан ташкил топган. Уларда саноат корхоналари, қурилишларнинг коллективлари, ишлаб чиқариш илғорлари ўнинчи беш йилликнинг бошидан бери эришган улкан меҳнат муваффақиятлари ҳақида, КПСС Марказий Комитети июль ва ноябрь (1978 йил) Пленумлари қарорларини амалга ошириш бўйича янги йилда уларнинг олдида турган юксак вазифалар ҳақида ҳикоя қилинади. Ушбу хат ва хабарларнинг ҳар бири юксак ватанпарварлик руҳи билан суғорилган.

«Тошкент оқшоми» газетасининг ўз ўқувчилари билан алоқаси йилдан-йилга мустаҳкамланиб бормоқда. Жумладан, фақат ўтган йилнинг ўзида редакция бир неча минг хат олди. Уларнинг аксарияти газета саҳифаларида эълон қилинди. Газетанинг ҳар бир сонида авторларнинг хабарлари, корреспонденцияларига катта ўрин ажратилади. Редакция коллективи жамоатчи активлар билан ишлашда партия матбуоти тўғрисидаги ленинча талабларга оғишмай амал қилади.

Редакция янги 1979 йилда ўзининг бош мухбирлари— авторлар активи билан алоқаларини янада мустаҳкамлашга ҳаракат қилади, улардан саноат корхоналари ва қурилишларда, шаҳар хўжалиги, маиший хизмат соҳасида социалистик мусобақанинг бориши ҳақида, янги меҳнат ташаббуслари ҳақида, улкан шаҳримизда содир бўлаётган воқеалар, янгиликлар ҳақида оператив маълумотлар олиб турамиз, деб ишонч билдиради.

Хат ва хабарларингизни кутамиз, азиз ўртоқлар!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 1 (3800)
2 СЕШАНБА
ЯНВАРЬ 1979 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

- Республикамиз пойтахти меҳнаткашларининг янги йилдаги улкан марралари
- Зарбдор вахта давом этади
- Резервлар—ишлаб чиқаришга
- Ҳар соҳада тежамкор бўлайлик

Штатсиз фотомухбиримиз Р. Абдуллаев «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлиб, бир неча фотолавҳа олиб қайтди. Эътиборингизга ҳавола қилинаётган ушбу фотолавҳада бир неча йилдан бери мазкур корхонада баракали меҳнат қилиб келаётган дазмолловчи Насиба Аҳмедовани кўриб турибсиз. У янги йилнинг дастлабки кунидан топшириқларини сифатли бажармоқда.

ВАҚТДАН ЎЗГАНЛАР

ЯХШИ ЯКУН

Мана, ўнинчи беш йилликнинг зарбдор йили бўлган учинчи йили ҳам тугади. Барча совет меҳнаткашлари қатори мен ҳам зарбдор йилда камтарона меҳнатим билан бир қанча ютуқларга эришдим: СССР Конституциясининг бир йиллигини нишонлаш арафасида 3,5 йиллик планни бажарганлигим ҳақида рапорт бердим. Куни-кеча яна бир улкан меҳнат ғалабасига эришдим. Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили планини ҳам бажариб, 1980 йилнинг январь ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқара бошладим. Мен бу муваффақиятларга аввало, иш вақтидан тўғри фойдаланганлигим натижасида эришдим.

Қарийб чорак асрдан буён 2-кўн заводининг пардозлаш цехида прокатчик бўлиб ишлаб келаман. Шу йиллар мобайнида бир қанча ёш ишчиларга устозлик қилиб, малакали ишчи бўлиб етишишлари учун кўмаклашдим. Ҳукуматимиз камтарона меҳнатимни қадрлаб «Шавкатли меҳнати учун» ҳамда «Меҳнатдаги ўрнак кўрсатганлиги учун» медаллари билан, «Социалистик мусобақа ғолиби» нишонлари билан тақдирлади.

Яқинда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Қўриқ» асарини зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдим. Қўриқ ерларни ўзлаштиришда совет кишиларининг кўрсатган мисли кўрилмаган меҳнат жасорати мени ҳам катта меҳнат зафарларига ундади. Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида янада самаралироқ ва унумлироқ ишлашга аҳд қилдим.

С. АЛИМОВ,
«Ўзбекистон» табиий ва сунъий кўн ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-кўн заводи пардозлаш цехи ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ТЎРТИНЧИ ЙИЛИГА—ЗАРБДОР СУРЪАТ

Ҳар ишга қодирмиз

1978 йил ҳам ортда қолди. Кўп ишлар амалга оширилди. Бироқ беш йилликнинг тўртинчи йилида бригадамиз зиммасида яна анчагина вазифалар турибди. Метросозлар коллективларининг шу кунлардаги ғайрат-шижоати муваффақиятларга эришишимиздан далолат бермоқда.

Январь ойида «А. С. Пушкин» станциясининг вентиляция камераси қурилишида барча бунёдкорлик ишларини туғаллаймиз. Бу вазифани муддатидан илгари адо этишга қарор қилганмиз. Сунг шу станцияда янги объектни қуриш ишларини бошлаб юборамиз. 103 минг сўмлик капитал маблағларни ўзлаштиришимиз кўзда тутиляпти. Бу йил бажаришимиз керак бўлган ишларнинг энг муҳими Тошкент метрополитенининг иккинчи навбатига кирувчи 11-подстанция қурилишидир. Объектда 300 минг сўмликдан зиёд қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилиши зарур.

Бригадамизнинг В. Шегай Р. Рамазонов, В. Белов сингари коммунистлари, М. Яппаров, В. Лизгин, А. Романенко А. Кузмин каби ишлаб чиқариш илғорлари барча қурувчиларни беш йилликнинг тўртинчи йили планини ҳам муддатидан илгари адо этишга даъват этишмоқда. Вентиляция камераси ва подстанция қурилиши ярим йилда туғалланиши керак. Аммо бригадамиз бу вазифани тўрт ойда туғалламоқчи.

Бу бригадамизнинг янги йилдаги биринчи ташаббусидир. Дастлабки ташаббус бўлсада, бироқ у сўнггиси эмас.

И. ЛИСИЙ,
Тошкент метро қуриш тресги 1-қурилиш-монтаж бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи, Ленин, Меҳнат Қизил Байроқ ва «Ҳурмат белгиси» орденлари кавалери.

Йиллар ва манзиллар

Ваъдага вафо қилиб

Мен шоферлик касбига ёшлигимдан қизиққанман. Шунинг учун ҳам бутун идроким билан йўловчиларга намунали хизмат кўрсатишга астойдил ҳаракат қиламан. Совет Армияси сафидан қайтиб келиб шу корхонада ишлаётганимга ҳам мана тўққиз йил бўлди. Ўшанда ҳозир 116-маршрутда ишлаётган Исоқ ака Исмоилов менга устозлик қилиб, йўловчиларга маданий хизмат кўрсатишни ўргатди. Шу корхонада 1976 йили партия сафига ўтдим. Бунда ён атрофимдаги барча ҳамкасбларим менга катта ишонч билдиришганди. Шундан сўнг мен улар ишончини оқлаш учун ўз устимда тинмай иш олиб бориб, машинамни ҳамиша белгиланган вақтда йўловчилар хизматига чиқаришни таъминлаш билан бирга бир беш йилликда, икки беш йиллик планни бажарувчилар ташаббусига қўшилдим ва зиммамга олган бу топшириқни икки йилу-тўрт ой деганда бажардим. Шундан кейин социалистик мажбурият олиб СССР Конституциясининг бир йиллигигача 1982 йил планини бажаришга аҳд қилиб бу мажбуриятимни ҳам шараф билан адо этдим.

Бундай ютуққа эришишимнинг асосий сабаби — ҳамкасбларим билан худди бир оила фарзандларидек иноқ ишлашимиз, иккинчидан техникага яхши қараш, кўча қоидаларига қаттиқ риоя қилиш, йўловчилар билан ҳамиша хушмуомалада бўлиш самарасидир. Ҳозир биз ишлаётган 76-маршрутда ҳар куни йўловчилар хизматига саккизта машина чиқарилмоқда. Бригадирларимиз Ф. Афзалов, А. Эшонхўжаев каби илғорлар ҳозир шу йилнинг апрель ойи ҳисобига меҳнат қилишмоқда.

Менинг ўзим эса ўтган йилнинг ўн бир ойи ичида пландан ташқари 122 мингдан ортиқ йўловчига хизмат кўрсатдим. Н. Злобин методи асосида ишлаётган маршрутимиздаги ҳамкасбларимнинг ҳар бири зиммаларига олган топшириқни 115—120 процент қилиб адо этишади. Шуни ҳам айтишим керакки, биз машиналарнинг капитал ремонтсиз юриши борасида ҳам ўзига хос рекорд даражага эришмоқдамиз. Ҳозир Ў. Саломов, Э. Дўстмуҳамедов, С. Ҳолиқов, Т. Миржалилов ва шу каби ўнлаб ҳамкасбларим ҳайдаган машиналарнинг йўловчиларга капитал ремонтсиз хизмат кўрсатиши 500 минг километрга етиб қолди.

Янги йилнинг биринчи меҳнат кунларида 1983 йил ҳисобига ишлаётганлигимдан жуда-жуда бахтиёрман. Бунда корхона партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг хизматлари жуда катта. Ўтган йили ишхонамиздаги 68 шофёр СССР Конституциясининг бир йиллиги арафасида уч йиллик планни шараф билан бажаришди. Мен азиз ҳамкасбларим Ш. Ҳолмуҳамедов, С. Ҳолиқов, М. Мансуров, Т. Миржалилов, Қ. Раҳматов, С. Маҳсумов, Қ. Ҳайдаров кабилар билан ҳақли равишда фахрланаман.

Корхонамиз ўтган йил планини муддатидан тўрт кун илгари адо этиб пландан ташқари 600 минг йўловчи хизматида бўлди. Менинг ўзим шу корхонада ишлаётганлигимнинг биринчи кунидан бошлаб 2 миллионга яқин йўловчига хизмат кўрсатдим. Бу бутун шаҳар аҳолисига хизмат кўрсатиш деган сўз.

З. ЮСУПОВ,
шаҳар пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш Бош бошқармасига қарашли 3-автобус парки шофёри, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери.

Сўз—беш йиллик илғорларига

Кўплаб уйлар қурамиз

Бугун — 1979 йилнинг биринчи иш кунини зарбдор меҳнат билан бошладик. Дастлабки вақтданоқ суръатни оширдик. Агар иш вақтидан бир соат ютсак, планга қўшимча қуриладиган бинонинг битта девор панелини ишлаб чиқаришимиз мумкин.

Бригадамиз беш йилликнинг тўртинчи йили учун катта марраларини белгилади. «ТДСК — 71А—77» сериядаги янги турар жой бинолари учун деталлар ишлаб чиқаришни ўзлаштиришимиз керак. «Ташгипрогор» институти меъморлари томонидан ишлаб чиқилган янги сериядаги турар жой биноларида ҳамшаҳарларимиз учун барча қулайликлар муҳайё этилади.

Уй-жойлар қуриш учун ишлатиладиган темир-бетон панелларини ишлаб чиқариш масъулиятли ва фахрли ишдир. Бригадамиз янги йилдан ишлаб чиқарилаётган панелларнинг сифатли бўлишига эътибор бериб, технологик жараёнларни такомиллаштириб боришга ҳаракат қилади.

Албатта ўтган йилгидан ҳам тезроқ ишлашга интиламиз. Бунинг учун ҳали ишга солинмаган имкониятларимиз анчагина. Бугун 1979 йилнинг июль ойи ҳисобига иш бошладик. Ярим йил ичида беш йиллик план бажарилганлиги ҳақида ғалаба рапорти берамиз.

И. ОРИПОВ,
1-уйсозлик комбинатининг бетончилар бригадири, Ленин, Октябрь революцияси ва «Ҳурмат белгиси» орденлари кавалери, СССР Давлат мукофотининг лауреати.

Бинокор—ўз ҳамкасби ҳақида

Илғорликка интилиб

«Ташсантехгазмонтаж» трестига қарашли 2-монтаж бошқармасининг Юрий Михайлович Захаров бошлиқ бригадаси биноларнинг санитария техникаси жиҳозларини монтаж қилиш билан шуғулланади. Етти йилдан ошибдики Ю. Захаров бошқармадаги аҳил бригадалардан бирига бошлиқ. Ишчан бригадир бошчилигида мана шу йиллар мобайнида биноларга монтаж қилинган турли диаметрдаги қувурларнинг узунлигини ҳисобласак. бир неча ўн километрларни ташкил қилиши турган гап.

Бригада аъзолари «Сафимизда қолоқлар бўлмасин», «Бугун кечагидан, эртага бугунгидан яхшироқ ва унумлироқ меҳнат қиламиз» каби шиор остида ишлашмоқда.

Бригада жонкуярлари ўтган йилни Тошкент тошни қайта ишлаш комбинатининг асосий корпуси, «Марказ-14», «Марказ-15» ва «Марказ-26» кварталларида бир нечта турар жой биноларига санитария техникаси жиҳозларини монтаж қилиб, планини ошириб бажариш билан якунлашди.

Ҳозирги кунларда КПСС аъзоси, камтарин, очиқ кўнгил ва меҳнатсевар бригадир Ю. Захаров ва у бошлиқ сантехниклар «Марказ-26» кварталида кўп болали оилаларга мўлжалланган экспериментал турар жой биносида меҳнат қилишаётир.

М. МАВЛОНОВ,
«Ташсантехгазмонтаж» тресги 2-монтаж бошқармасининг слесари.

Тошкент — «Олимпиада 80» учун

Буюртмачи мамнун

Тошкент спорт буюмлари фабрикасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ўзининг аъло сифати билан спортчиларни мамнун этмоқда. Ҳозирги кунда 14 хил маҳсулотга фахрли беш қиррали белги қўйиляпти. Янги йил арафасида яна беш номдаги буюм Сифат белгисига тавсия этилди.

Спорт буюмлари ишлаб чиқарувчи Урта Осиёда ягона бўлган ана шу фабрикада 80 хилдан ортиқ номда буюмлар тайёрланмоқда.

Фабрика коллективи ўтган йилни қувончли ютуқлар билан якунлади. Йиллик план 20 декабрдаёқ бажарилиб. планга қўшимча 240 минг сўмлик маҳсулот буюртмачиларга етказиб берилди.

Бу йил коллектив камида 700 минг сўмлик спорт буюмлари ишлаб чиқариш учун курашяпти. Корхонада янги маҳсулотлар — волейбол коптоги, рюкзак, болалар тасмалари ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Беш хил буюм «Олимпиада-80» рамзи билан тайёрланади.

Т. ЎЗГЕНОВ,
жамоатчи мухбир.

СИФАТ БЕЛГИСИ БИЛАН

Сифат ва самарадорлик беш йиллиги шиори остида меҳнат қилаётган корхонамиз коллективи бугунги кунда ишлаб чиқарилаётган қудратли компрессорларнинг 93,3 процентини давлат Сифат белгиси билан буюртмачиларга етказиб бермоқда. Сафимизда қолоқлар бўлмасин шиори ва ўнлар ташаббуси остида меҳнат қилган ишчилардан 20 га яқин киши беш йиллик шахсий топшириқларини бажарди. Булар орасида Ҳикматов, Шубцов, Раҳмонов, Кузнецов, Қудратов каби илғор касбдошларим бор. Янги 1879 йилни ўнлаб ишчилар шахсий тўрт йиллик топшириқларини бажариш билан кутиб олдилар.

Ана шу илғорларнинг куч-ғайратлари туфайли корхонамиз зарбдор йилда планга қўшимча 350 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишга муваффақ бўлди.

1979 йилда коллективимиз олдида янада улкан вазифалар турибди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини камайтирмай, заводни реконструкция қилиш, қўшимча равишда 13 минг квадрат метр ҳажмда ишлаб чиқариш майдонини фойдаланишга топшириш керак.

Корхона маъмурияти ишчиларнинг социал ва маданий турмуш даражаларини тинмай ошириб келмоқда. Булар учун медицина пункти кенгайтирилади, маиший хизмат кўрсатишнинг сартарошхона, пойафзал ремонти, химчистка ва бошқа тармоқлари ишга туширилади.

А. ОДИЛОВ,
«Компрессор» заводи ишчиси.

МЕҲНАТДА ПЕШҚАДАМЛАР

ҚАНОТЛАНГАН ОРЗУ

Мўътабар Нуъмонова ўз бахтини меҳнатдан топган аёллардан бири. Бунинг боиси — ёшлик орзуси туфайлидир. Ана шу иштиёқ Мўътабарни бадиий буюмлар фабрикасининг дўппи цехига етаклаб келган эди. Дастлаб у цехга кирганида ҳаяжонланди. Аммо ишдаги баъзи қийинчиликлар унинг иродасини буколмади. Ёш қиз ўзининг зийраклиги ва тиришқоқлиги билан тикувчилик касбининг сир-асрорларини устозларидан ўргана борди. Кўп ўтмай Мўътабар илғорлар сафидан ўрин ола бошлади. Ҳалол ва самарали меҳнати билан коллектив эътиборини қозонди. 1969 йилда ҳамкасблари унга катта ишонч билдиришиб, Коммунистик партия сафига қабул қилишди.

Юксак ишончдан руҳланган Мўътабар Нуъмонова янада астойдил меҳнат қилишга бел боғлади. Кўп ўтмай чеварлар уни ўз бригадаларига етакчи қилиб сайлашди. Мана, 21 йилдирки у бу касбида баракали меҳнат қилиб келяпти.

— Касбимдан жуда хурсандман,— дейди Мўътабар опа.— Бир беш йилликда — икки беш йиллик топшириқларини бажаришга аҳд қилганман. Бугунги кунда 1979 йилнинг июль ойи ҳисобига маҳсулот тайёрлаяпман.

Оз маблағ сарфлаб, кўплаб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш бизнинг чеварларимизнинг асосий шиоридир. Бригадамизда «Сафимизда биронта қолоқ бўлмасин» шиори остида мусобақа кенг кулоч ёйган. Беллашувда иш соатларидан самарали фойдаланиш, ички резервларни қидириб топиб, ишга солишга катта аҳамият беряпмиз.

Мўътабар опа эндиликда ғамхўр ва меҳрибон устоздир. Моҳир чевар ўтган меҳнат фаолияти давомида ўнга яқин шогирд тайёрлаб, уларга чеварлик касбининг нозик сирларини ўргатди. Шогирдлари Машкура Деҳқонбоева, Барно Нурматова, Машкура Темуровалар ўз устозларидан жуда миннатдордирлар. Негаки, улар ўз мураббийларининг ёрдами туфайли пешқадам тикувчилар сафидан ўрин олишди.

Ўнинчи беш йиллик топшириғини барвақт бажаришга аҳд қилган тажрибали ишчи, ғамхўр устоз, коммунист Мўътабар Нуъмонова янги йилнинг дастлабки кунидан бошлаб юксак кўтаринки руҳда меҳнат қиляпти. Ҳалол ва виждонан меҳнат чеварга бахту иқбол келтирмоқда.

Д. ИКРОМОВА,
Тошкент Давлат университетининг студенти.

Беш йилликнинг тўртинчи йилини зарбдор меҳнат ва ажойиб зафарлар билан кутиб олган Тошкентдаги «Промсвязь» заводининг механика-тайёрлаш цехи ишчиси А. Фарунцев коллектив ҳурматини қозонган. Цех коммунистлари унга юксак ишонч билдириб, партия группасининг ташкилотчиси қилиб сайлашган. Коммунист А. Фарунцев ишлаб чиқаришда шахсий намуна кўрсатиб, коллективга ибрат бўлмоқда.

СУРАТДА: А. Фарунцев цех мастери А. Галяшин (чапда) билан маҳсулот сифатини янада ошириш режалари ҳақида суҳбатлашмоқда.

Газетхон П. Боровков фотоси.

Қишлоқ—шаҳарга

ДЕҲҚОН ТОРТИҒИ

Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхознинг теплица хўжалиги аъзолари зарбдор йилда шаҳар меҳнаткашларига 600 тонна помидор ва бодринг. 190 тонна майда резаворлар етказиб беришди.

Деҳқонлар декабрь ойида ҳам уюшқоқлик билан меҳнат қилиб янги йил дастурхони учун 60 тоннага яқин сабзавот маҳсулотлари тайёрлаб шаҳар савдо тармоқларига жўнатишди. Бунда хўжаликнинг Ш. Аҳмедов. Т. Раҳматуллаев. М. Зуфарова. И. Тожибоева каби қўли гул миришкорларининг муносиб ҳиссалари бор.

Т. ЖЎРАЕВ.

Жасорат кўзгуси

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Қўриқ» хотиралар китоби барча китобхонларнинг эътиборини тортмоқда.

Энгельс номли Тошкент давлат чет тиллар педагогика институтининг профессор — ўқитувчилар ва студентлари коллективи «Қўриқ» эпопеясининг муҳокамасига тўпланди.

Конференцияда сўзга чиққан нотиқлар мазкур асарни юртимиз маъмурчилиги йўлида қаҳрамон халқимизнинг қозоқ даштларини ўзлаштириши, Ватан манфаатлари учун хизмат қилдириш йўлидаги жасоратининг кўзгуси деб атадилар.

Улар институт студент ва ўқитувчиларидан 400 нафари бундан 20 йил муқаддам партия даъватига жавобан Қозоғистонда бошланган чўлга юришнинг ташаббускорлари сафида Целиноград кенгликларида меҳнат қилганликларини хотирладилар, Жиззах даштларида ундирилган «оқ олтин»ни йиғиб-териб олишда чўлқуварлар билан камарбаста бўлганликлари ҳақида йиғилиш аҳлига гапириб бердилар. Институтда ўртоқ Л. И. Брежнев асарлари бўйича виставка ҳам ташкил этилди.

Ш. КАРИМОВ.

ПРАВДА саҳифаларида

● «Янада катта муваффақиятларга эришайлик» — газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

● Ўнинчи беш йилликнинг дастлабки уч йили ортда қолди. Ана шу давр ичида мамлакатимизнинг иқтисодий қудрати сезиларли даражада юксалди, совет кишиларининг турмуши янада фаровон бўлиб қолди. «СССР қурилишларда» сарлавҳали мақолада СССР Госплани раисининг биринчи ўринбосари В. Я. Исаев «Правда» мухбири В. Севастьяновга қурувчилар КПСС XXV съезди қабул қилган программанинг бажарилишига қандай ҳисса қўшаётганликлари ҳақида, беш йилликнинг тўртинчи йилида уларнинг олдига қандай вазифалар қўйилганлиги ҳақида ҳикоя қилади.

● Янги йилда олинган дастлабки мактублар, мамлакатимиз ҳаётига доир янгиликлар, чет эллардан олинган хабарлар босилган.

Бугунги сонда:

1-БЕТ: ● Зарбдор якун, улуғвор режалар ● 1979 йилнинг дастлабки кунидан— юксак маромда

2-БЕТ: ● Коммунистлар ҳар ишда етакчи ● Файзли шаҳримизнинг ёрқин истиқболи ● Изланишлар, ихтиролар

3-БЕТ: ● Янги умр, янги бахт билан ● Дилбандларимиз ҳақида ғамхўрлик ● Қадимги қўлёзмаларни варақлаб

4-БЕТ: ● Ўзбек пахтаси—Ангола тупроғида ● «Сеҳрли» рақам сири ● Планеталарда ҳаёт борми?

БОШ МУХБИРИМИЗДАН

Коммунист таклифи асосида

Ташаббускорлик самараси

Коммунистга хос хусусият шуки, қаерда қийинчилик бўлса у ўша ерда меҳнат қилиб бошқаларга намуна кўрсатади. Корхонамизнинг кўпчилик коммунистлари ишлаб чиқаришнинг муҳим участкаларида зарбдор меҳнат қилмоқдалар. Улар ишлаб чиқариш резервларини мунтазам қидириб топиб ишга солмоқдалар. Ҳар қандай камчилик ва нуқсонга қарши партиявий принципиаллик билан курашмоқдалар.

Бизнинг дизель цехимиз коммунистлари ўзларининг ҳисобот-сайлов йиғилишларида ҳақиқий коммунистга хос жанговарлик, принципиаллик ва талабчанлик кўрсатдилар. Ўшанда фақат ютуқлар ҳақидагина сўз бормасдан, балки муваффақиятларни янада бойитишга ёрдам берадиган ички резервлар ҳақида ҳам гап борди. Масалан, В. Гарянков, В. Галкина ва бошқа коммунистлар дизеллар ремонтини яхшилашга тааллуқли бўлган муҳим таклифлар киритишди. Цехимизга келиб тушаётган дизелларни қисқа муддат ичида аъло сифатли ремонтдан чиқариш учун кўп куч ва восита талаб қилинади. Гоҳида ишчи кучи етарли бўлса-да, эҳтиёт қисмлар, материаллар билан ўз вақтида таъминлаб турилмагани учун ремонт муддатлари чўзилади. Коммунистлар ташқи кооперация бўлими шаънига кўпгина танқидий мулоҳазалар айтишди. Шу фикрларни ҳисобга олиб цехимизни зарур моддий-техника воситалари билан таъминлаш борасида ибратли тадбирлар амалга оширилди.

Ҳозир цех партия ташкилоти ҳисобида учта партия группаси бор. Коммунистлар В. И. Яковлевни партия группасининг ташкилотчиси қилиб қайта сайладилар. Бу группа коммунистлари асосан тирсакли валларни созлашади. Р. Жўраев, М. Зиёмов сингари коммунистлар беш йилликнинг учинчи йилида зарбдор меҳнат қилган эдилар. Цехимиздаги шу меҳнат маромини ва жўшқинлиги беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳам давом этмоқда.

Корхонамиз цехларида ишлаб чиқариш жараёнлари бир-бирига жуда боғлиқдир. Масалан, биз дизелларни ремонт қилиб тепловоз цехига узатамиз. Қўшни ремонт-комплектлаш цехининг ишлари эса электр машина цехига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Шунинг учун ҳам цех партия ташкилотларининг асосий диққат-эътибори зиммага олинган мажбуриятларни бекаму-кўст адо этишга, сифати ва самарадорлигини оширишга қаратилмоқда. Бу борада қўшни ремонт-комплектлаш цехи ва 2-механика цехи партия ташкилотлари коммунистларининг ташаббускорлиги бошқаларга намуна бўлмоқда.

Беш йилликнинг тўртинчи йили ҳар биримизда катта куч-ғайрат, ижодий ташаббускорликни талаб этади. Зиммага олинган социалистик мажбуриятларни бажариш юзасидан барча ташкилий-техникавий тадбирларни изчил амалга оширяпмиз. Бунга ҳар қачонгидек коммунистлар ўзларининг конкрет таклифлари, ташаббуслари билан баракали ҳисса қўшмоқдалар.

С. ПАВЛОВ,
«Октябрь революцияси номидаги тепловоз ремонти заводи дизель цехининг партия ташкилоти секретари.

• *Қурилиш, тажриба, муаммолар*

Шаҳримиз келажагига бир нигоҳ

Ўзбекистон ССРда ўн бешта уйсозлик комбинати бўлиб, улар ҳар йили 1,5 миллион квадрат метрга яқин уй-жой қурмоқда. Кейинги пайтларда республикамизда, шу жумладан, Тошкентда уйсозлик саноатини янада ривожлантириш борасида катта ишлар амалга оширилмоқда. Ўн биринчи беш йилликка келиб, 4 миллион квадрат метрдан зиёд уй-жойлар қуриш кўзда тутиляпти. Шунинг учун шаҳарсозлик ва турар жойлар архитектураси соҳасида меҳнат қилаётган меъморларнинг масъулияти ҳам ўсиб боряпти.

Республика Архитекторлар Союзи Правлениесининг навбатдаги Пленумида уйсозлик саноати асосида иншоотлар қуришда архитектурада содир бўлаётган муаммолар хусусида гап борди. «Тошкент оқшоми» редакциясининг илтимосига кўра шу ижодий союз раисининг ўринбосари архитектура кандидати Т. Ф. Қодирова бу масалаларни ҳал этиш йўллари хусусида қуйидагиларни сўзлаб берди:

— СССР Конституциясининг 44-моддасида СССР граждaнлари уй-жойли бўлиш ҳуқуқига эгадирлар, деб ёзилган. Республикамизда ҳар йили 80 мингта квартира қурилмоқда. Меъморларимиз ҳар бир оилага барча қулайликларга эга бўлган уй-жойлар қуриб беришга ҳаракат қилишмоқда. Бироқ, Ўзбекистонда қурилиш ишларининг суръати аҳоли сонининг ўсишидан ортда қолмоқда. Шунинг учун уй-жойлар қурилиши суръати ва ҳажмини кескин ўстиришимиз, буни эса йирик панелли уй-жойлар ҳисобига амалга оширишимиз лозим.

Масалан, Тошкентни олиб қарайлик. Ҳозир шаҳарда учта уйсозлик комбинати бўлиб, улар ҳар йили 650 минг квадрат метр қулай ва кўркам уй-жойлар бунёд этишмоқда. Уларнинг қувватини 900 минг квадрат метрга етказиш вазифаси турибди. Бунга корхоналар сонини ошириб эмас, балки уларни реконструкция қилиш, модернизациялаш туфайли эришилди.

Кўриниб турибдики, қурилиш ишларининг ҳажми устидагина эмас, балки уларнинг сифат ўзгаришлари хусусида ҳам бош қотириш керак. Бундан ўн йилча муқаддам Тошкентда бирорта ҳам юқори қаватли йирик панелли уй-жой йўқ эди. Эндиликда эса хоналари кенг, лифтли, ахлат ташийдиган қурилмали, барча инженерлик ускуналари билан жиҳозланган тўққиз қаватли уйларни эски шаҳардан бошқа барча турар жой мавзеларида кўриш мумкин.

— Тўғри, юқори қаватли уй-жойлар ҳозир 700 минг квадрат метрдан ошиб кетди. Ҳозирги кунда 12 ва 16 қаватли йирик панелли уйлар қуриш масалалари ижодий ҳал этилди.

— Қурилиш ишларини индустрлаштириш билан бирга турар жойларнинг сифатини, уларнинг архитектурик планлаштирилиши ва конструктив ечимларини такомиллаштиришга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Масалан, 1-уйсозлик комбинати ишлаб чиқариш жараёнини тўхтатмасдан, икки йил давомида реконструкция ишларини олиб борди ва «Ташгипрогор» институти меъморлари ишлаб чиққан ТДСК—71А туркумидаги янги уй-жойларни ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

Кўриниб турибдики, йирик панелли уйлар қуриш борасида анча ўзгаришлар содир бўлмоқда. Албатта фақат Тошкент шаҳридагина эмас. Қурилаётган уй-жойлар кишиларнинг талаб ва эҳтиёжларига жавоб бериши, хоналари кенг, чароғон бўлиши масаласи ҳам биринчи галдаги вазифамиздадир.

Бу ўринда совет архитектурасининг биринчи назариячиларидан бири Н. Милютин Совет кишилари яшайдиган аҳоли пунктлари форма ва мазмун жиҳатидан ишчи синфи сингари содда, уларнинг ҳаёти сингари ранг-баранг бўлиши, у табиат инъом этаётган шодликлар сингари, инсонларга қувонч бахш этиши, ниҳоят у қулай, чароғон бўлмоғи керак, деган сўзларини эслаш ўринлидир.

— Бизда ана шу ғояларни ўзида мужассам этган уй-жойлар борми?

— Албатта бор. Масалан, Вильнюсдаги Лаздинай турар жой районини олиб кўрайлик. Бу район лойиҳасини ишлаб чиққан авторлар коллективи Ленин мукофоти олишга муяссар бўлишган эди. Совет архитектураси амалиётида типовой қурилиш лойиҳаси учун биринчи марта бундай катта мукофот берилишидир. Бу илғор тажрибани мутахассислар ўрганишмоқда. Ўзбекистон архитекторлари ҳам бу масалага қизиқиб қолишди. Саноат негизида уй-жой қуриш шароитида архитектурик ечимларни комплекс ҳал этиш масаласига Москвадаги Северний Чертанов экспериментал турар жой райони мисол бўла олади. Тошкент, Навоий, Фарғона, Ангрен, Чирчиқ шаҳарларида қурилган янги микрорайонлар ҳам архитекторларнинг диққатини ўзига жалб қилмоқда.

Республика пойтахтининг «Марказ-26» ва «Марказ-27» микрорайонларида қурилган 2, 4 ва 9 қаватли йирик панелли турар жой бинолари Эски шаҳарнинг ўзига хос хусусиятлари ҳисобга олинганлиги, миллий анъаналар асосида қурилганлиги билан диққатга сазовор. Бу архитектурик ва планлаштириш ташкилотлари олиб борган катта ижодий ишнинг самарасидир.

— Архитектор ва инженер-конструкторларнинг ғояларини ҳаётга тадбиқ этиш аввало уйсозлик комбинатларида меҳнат жараёнларининг қай даражада ташкил этилиши, уларнинг техник тайёргарлигига ҳам боғлиқ бўлса керак-а?

— Ҳа, Бироқ, кўп уйсозлик комбинатлари биноларни шаҳарсозлик талаблари бўйича қуришмаяпти. Ҳозирги мавжуд материаллар уй-жой ансамбларини турли кўринишли, архитектурик ечимлар асосида, табиий иқлим шароитларини ҳисобга олган ҳолда қуришга етишмай қоляпти. Уй-жойларни лойиҳалашда блок-секция методидан фойдаланиш вақти етди. Блок-секциялар методи турар жой районларида уйларни турли қаватли, кўринишли қилиб бунёд этиш имконини яратади. Архитекторлар, конструкторлар ва қурувчилар блок-секцияларни белгиланган номенклатура бўйича, уларни қаватларга мос ҳолда ишлаб чиқаришлари, иншоотларнинг ташқи безакларига ҳам алоҳида эътибор беришлари даркор.

Бизнинг мақсадимиз биргаликда юксак қулайликларга эга бўлган уй-жойлар қуришда бинокорлик саноатининг имкониятларидан тўла-тўкис фойдаланишдан иборатдир.

Суҳбатни И. АҲМЕТОВ ёзиб олди.

ИХТИРО МУАЛЛИФИ КИМ?

ИШГА ИЖОДИЙ ЁНДОШИБ

Шаҳримиз саноат корхоналарида кўп минг сонли ижодий фикр кишилари ишлаб турибди. Улар ўзларининг қимматли таклифлари билан ишлаб чиқаришга катта фойда келтирмоқда. Уларнинг фаолиятларини ёритиш мақсадида газета янги йилдан бошлаб «Ихтиро муаллифи ким!» деган рубрика очди.

Ҳар йили ижодий ташаббускорлар ўртасида конкурс ўтказиш Тошкент тўқимачилик комбинатида одат тусига кириб қолган. А. Шералиев, Г. Здрюмова, У. Эргашев, В. Иванов, М. Матбоев каби ўнлаб рационализаторларнинг таклифларини жорий этиш туфайли гигант корхона минглаб сўмлик иқтисодий фойда кўрмоқда.

Ўзининг рационализаторлик таклифи билан кўпчилик орасида иззат-обрў топаётган тажрибали рационализатор ташаббускорлардан бири—Адиба Ҳакимбоевадир. У комбинатнинг ип фабрикасига қарашли химия лабораториясида катта инженер бўлиб ишлайди. Адиба Ҳакимбоева ЦНИЛнинг инженери Н. Полуфунтикова билан ҳамкорликда янги бўяш ускуналарининг унумдорлигини ошириб, нурга чидамли ипларни турли хилдаги бўёқларга мослаштиришни оптимал технологик режимини топди. Бу таклифнинг жорий қилиниши эса — 16675 сўмни иқтисод қилди. Иккинчи фабриканинг бош механиги А. Шералиев 6 та таклифи билан 12 минг сўм, санитария-техника бўлимининг бошлиғи А. Матвеев тўртта таклифи билан 2,2 минг сўмлик фойда келтирди.

Шунингдек, тўқув фабрикасининг ижодий группа ходимлари К. Клева, В. Скопинцев, В. Соатовлар «АТПР-100» тўқув станогидаги счетчикнинг конструкциясини такомиллаштирдилар.

Рационализатор Рустам Абдураманов ремонт-механика бўлимининг бошлиғи Ю. Бутов ва слесарь И. Бархатова билан бирга «АТПР-100-2» маркали тўқув дастгоҳини такомиллаштириб, 8690 сўмлик даромад келтирдилар. Р. Абдурамановнинг бу таклифи СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкаси Бош Комитетининг бронза медали билан тақдирланди ва унинг ижодий группаси республика рационализаторлари орасида III ўринни эгаллади.

Пардозлаш фабрикасининг Т. Сулаймонов, В. Лепатина, К. Литвишко каби ўртоқлардан иборат ижодий фикр кишилари докани бўяшнинг янги усулини ишлаб чиқдилар. Бу бир йилда 13871 сўмлик фойда келтирмоқда.

Ишда, ташаббусда, ўрнак бўлаётган бундай ижодий фикр кишилари тўқимачилик комбинатида кўплаб топилади.

Р. АСЛОНОВ,
Тошкент тўқимачилик комбинати пардозлаш фабрикасининг ишчиси.

Оқшомхон фотомухбир Х. Мирзакаримовнинг ушбу фотолавҳасида беш йилликнинг тўртинчи йилини яхши суръат билан бошлаган Тошкент чинни заводи гул цехининг бир группа пешқадам комсомол-ёшлар бригадаси аъзоларини кўриб турибсиз. Коллектив етакчиси Д. Қулмуҳамедова (чапдан-ўнгга) бригада аъзолари Н. Ҳошимова, З. Қосимова, М. Аҳмеджонова, А. Каримов, М. Ҳакимова ва З. Муҳамедоваларга чиннига гул чизишда нималарга эътибор берилишини кўрсатмоқда.

«Олтин ўтда, одам меҳнатда билинади», — дейди доно халқимиз. Ўзининг ҳалол меҳнати билан эл фаровонлигига муносиб ҳисса қўшаётган кишилар орамизда жуда кўп. Уларнинг меҳнати, ибратли ҳаёти ҳар қандай мақтовга лойиқ. Газета янги йилдан бошлаб «Меҳнатда камол топган» рубрикаси остида эл ҳурматини қозонаётган ишчилар ҳаётидан материаллар бериб боради. Қуйида ана шу мазмундаги илк мақола эълон қилиняпти.

МЕҲНАТДА камол топган

Чиннидаги чаман

Бу ерда ишлаётганимга бир неча йил бўлди. Ҳар тонг заводимиз лабораториясига кирар эканман, ўзимни бир чаманзорга киргандек ҳис этаман. Турли кўринишдаги чинниларга туширилган турфа гуллар гўё чамани баҳорни эслатади... Узун иш столига қўйилган «чинни гуллари» ичра ҳар тонг устозимни кўраман. Нуроний бир сиймога эга бўлган бу киши эскизлар, чизмалар устида тинмай ишлаб ўтиради, чинни буюмларига янгидан-янги гуллар, нақшлар туширади.

Эҳе, унинг меҳнат фаолияти ҳақида гапирадиган бўлсак олисларга назар ташлашга тўғри келади. Ёқуб ака Қорабоев ёшлигидан мўйқалам шайдоси бўлди. 1948 йилда шаҳардаги кичик ҳунармандчилик артелида ишлаб юриб, бу касбга меҳр қўйди. 1952 йилда Беньков номли рассомчилик билим юртига ўқишга кирди. Ўқувчилик йилларидаёқ бу касбга бўлган истеъдодини намойиш қилди. Шунинг учун ҳам ўша йиллари кўҳна обидаларни қайта тиклашда иштирок этди. Жумладан, ёш Ёқубжон Бухородаги «Ситораи Моҳи Хоса» минорасини реставрация қилишда жонбозлик кўрсатди.

1960 йилда эса Тошкент чинни заводига ишга келди.

— Гул цехида ишламоқчиман, — қатъий жавоб берди кадрлар бўлими бошлиғига у.

... Ёқубжон ишни шогирдликдан бошлади. Аввалига бўёқчилик қилди. Бу ердаги иш усули аввалги ишдан тубдан фарқ қилар, чинни буюмларига гул чизиш ниҳоятда нозик дидни ва юксак маҳоратни талаб қиларди. У устози Аҳмад ака Мирзабоевдан бу касбнинг нозик томонларини аста-секин ўргана борди. Шогирдлик йилларидаёқ кўпгина расмлар ижро қилди. «Ислими пахта», «Гули пахта», «Гулбаҳор пахта» шулар жумласидандир. «Ислими пахта» Монреалдаги халқаро кўргазмада юксак баҳо олган. Ҳозир ҳам бу сервиздан ялпи ишлаб чиқарилмоқда.

Киши ўз меҳнатидан, қилаётган ишидан қанчалик қувонса, демак у шунчалик бахтиёр ҳисобланади. Ёқубжон ака ҳам ўз касбини ардоқлаган, меҳр қўйганлардан. У ўз устида тинмай ишлайди, янги-янги эскизлар яратади, бадиий совет кўригига бир эмас, ўнлаб расм намуналарини тақдим этади.

— Бизнинг касбда ҳам қобилият керак, —дейди,—мен каби шогирдларга доимо устоз. — Бу сизларда бор. Фақат уни тарбиялаш, ўстириш зарур. Бунинг учун киши ўз устида тинмай ишлаши, изланиши керак. Лекин расм чизиш қўлдан келар экан деб, турли расмларни чизиб ташлаш керак эмас. Расм чизаётганда ишлаб чиқаришни, гул цехидагиларни унутмаслик лозим. Чиннига тушириладиган гул оддий, бироқ нафис бўлиши керак...

Ҳа, у доимо бу тўғрида қайғуради. Шогирдларига қандай ишлаш тўғрисида йўл-йўриқлар кўрсатади.

1976 йилда унинг қувончини кўрсангиз эди. Шу йили Лейпцигда бўлиб ўтган халқаро конференцияда у яратган «Оқ олтин» сервизи виставканинг олтин медалига сазовор бўлди.

Ёқубжон ака бир ишга берилдими, уни тўхтатиш мушкул. Кечаю-кундуз ана шу эскиз устида ишлайди. Оқ қоғоз бағрини тилиб, чизади, ўчиради...

Хуллас, устоз ўзининг меҳнатга бўлган онгли муносабати, тиришқоқлиги билан коллектив кўз ўнгида камол топди. Унга Ўзбекистон ССР халқ рассоми деган юксак ном берилди, рассомлар союзига аъзо бўлди.

Устознинг Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига яратган «Юбилейний», «Шакранг гул» каби расмлари виставканинг олтин медали билан тақдирланди.

Шу кунларда Тошкент чинни заводининг бадиий лабораторияси рассоми Ёқубжон ака Қорабоевнинг ғайрати жўшган. У чинни буюмларининг бағрида «чаман яратиш» борасида тинмай изланмоқда.

Тоҳир МАҲМУДОВ.
Тошкент чинни заводи бадиий лабораториясининг рассоми.

Ҳамшаҳарлар, СИЗЛАР УЧУН

ДАСТЛАБКИ ТУҲФА

Пойтахтимизнинг Ҳамза районида кўплаб турар-жой бинолари қуриляпти. Янги турар жой кварталлари Шолохов, Зебо Шамсуддинова кўчалари, Оҳангарон шоссеси ва 1-уйсозлик комбинати атрофларида барпо қилиняпти. Ана шу жойларда Тошкент шаҳар қурилиши Бош бошқармасининг 2-уйсозлик комбинатига қарашли 2-қурилиш бошқармаси бош пудрат асосида қурилиш ишларини олиб боряпти.

БУГУН

Зебо Шамсуддинова кўчасида қад кўтарган иккита тўрт қаватли уйларга аҳоли кўчиб киряпти. Шунингдек, Шолохов массивида ҳам иккита беш қаватли уй ҳамшаҳарларимизга туҳфа этилди.

«Яхши» баҳо билан фойдаланишга топширилган шу уйларни З. Фасхутдинов, Н. Ванин, Р. Ягофаров ва А. Закусиловлар бошчилигидаги комплекс бригадаларининг аъзолари қуришган.

М. ХОЛОВА.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига қарашли «Узгипросельхоз» лойиҳа институти мутахассислари республикамиз қишлоқларининг қиёфасини пишиқ-пухта, кўркам бинолар ҳисобига ўзгартириш борасида ижодий изланишлар олиб боришмоқда.

СУРАТДА: (чапдан) институт Бош плани бўлимининг бош мутахассиси Баҳодир Муҳаммаджонов, архитектор Омил Умаржонов ва группа раҳбари Омил Раҳимов янги лойиҳани кўздан кечиришмоқда.

Газетхон Х. Мирзакаримов фотоси.

КОНКУРС ЯКУНЛАНДИ—КОНКУРС ДАВОМ ЭТМОҚДА

Тошкент авиакорхонаси ва «Тошкент оқшоми» ҳамда «Вечерний Ташкент» газета редакцияларининг шаҳарликлар ва Тошкент меҳмонларига энг яхши хизмат кўрсатиш учун ўтказилаётган конкурси икки йилдан буён давом этмоқда.

Сифат ва самарадорлик беш йиллиги бўлмиш ўнинчи беш йиллик авиаторлар олдига бошқа масалалар билан бир қаторда йўловчиларга хизмат кўрсатиш савиясини янада юксалтириш вазифасини ҳам қўйди. Шуни айтиш керакки, бу борада Тошкент авиакорхонасида режали ишлар амалга оширилмоқда. Масалан, яқинда Тошкентни Минвода, Сочи, Одесса, Симферополь ва бошқа шаҳарлар билан боғловчи линияларда «ИЛ—62» ва «ТУ—154» комфортабель самолётлари қатнай бошлади. Ҳозирги пайтда мамлакатнинг барча асосий курорт зоналари, шунингдек, Урал ва Сибирь шаҳарларига қатнайдиган йўловчилар одатдагидан бир-икки соат илгари манзилга етмоқдалар.

Янги самолётларда қатнаётган йўловчилар вақтдан ютибгина қолмай бошқа қулайликларга ҳам эга бўлмоқда. Уларга хизмат кўрсатиш савияси яхшиланмоқда. Масалан, ҳар бир авиалайнер салонида миллий ва эстрада музикалари ёзилган магнитофонлардан куйлар янграйди. Конкурс бўйича тузилган «Осмон викторинаси» эса ҳозир мамлакатимиздаги бошқа авиакорхоналарда ҳам одат тусига кириб қолди. Лекин Аэрофлот хизмати энг аввало ердан бошланади. Бу борада қандай ишлар қилинди, деган савол туғилади. Бизнинг йўловчиларимиз телескопик трапдан самолётга чиқиш, регистрация системасини соддалаштириш, самолётга икки оқим бўйлаб чиқиш ва тушиш қулайликларини маъқулламоқдалар. Аммо бошқа соҳаларда ҳам кўпгина ишлар амалга оширилди. Масалан, кейинги пайтларда самолётларнинг учиши соҳасидаги даврийлик аниқ йўлга қўйилган. Ҳозирги пайтда бу кўрсаткич бизнинг авиакорхонада 86 процентни ташкил қилади.

Ҳозир Тошкент авиаторлари янги 1979 йил режаларини белгилаб олишяпти. Улар бу йил ҳам йўловчиларга аъло даражада хизмат кўрсатиш ниятидалар. Янги йилнинг биринчи куниёқ йўловчиларга яхши совға билан келди. Илгари Фарғонага «ИЛ—18» самолёти қатнар эди, ҳозир эса янги «ТУ—154» авиалайнери қатнай бошлади. Яқин орада ана шу қулай самолётлар Урганч ва Нукус орқали Москвага учадиган бўлади. Курорт мавсумигача Анапада дам [illegible] Бу ерга ҳам «ТУ—154» самолёти қатнайдиган бўлади.

Йўловчиларга ерда хизмат қилиш борасида ҳам кўп янгиликлар яратилади. Масалан йилнинг охиригача Марказий йўналиш бўйича қатнайдиган йўловчиларнинг ярмидан кўпроғи телескопик траплардан фойдаланадиган бўлади. Янги ахборот таблоси қурилади. Йўловчилар ва юкларни регистрация қилиш жуда соддалашади. Тошкент авиаторларининг яна бир бўлинмаси энг қийин метеорология шароитида ҳам ерга қўнишни биринчи категорияда — халқаро граждан авиацияси иттифоқи категориясида амалга оширишга кўчади. Бу эса ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам мунтазам учишни янада кўпайтиради.

Хуллас, янги йилда йўловчиларга хизмат кўрсатишни ўтган йилдагидан ҳам яхшилаймиз. Шу билан бирга юксак ишлаб чиқариш натижаларига эришишга ҳаракат қиламиз. Масалан, ўтган йили уч йиллик план авиакорхона коллективи томонидан муддатидан анча илгари 14 декабрда бажарилди. Беш йиллик бошидан буён 8,5 миллионга яқин йўловчи ташилди. Давлатга 7 миллион 57 минг сўмлик планга қўшимча даромад келтирилди.

Коммунист В. А. Алемаспин, В. Б. Трофимов бошлиқ экипажлар, М. Мусахжаев бошлиқ смена айниқса юксак кўрсаткичларга эришди.

Тошкент авиакорхонаси ва «Тошкент оқшоми» ҳамда «Вечерний Ташкент» газеталари редакцияларининг қўшма конкурсида худда мана шу илғорлар мусобақа ғолиби деб топилди. Уларнинг барчасига эсдалик совғалари тақдим этилди.

Биз 1978 йил конкурси ғолибларини чин дилдан қутлаймиз. «Ер ва осмонда аъло сифатли хизмат учун» деган шиор остида ўтказиладиган 1979 йил конкурси қатнашчиларига янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Е. ЕФИМКОВ,
Тошкент авиакорхонаси командири вазифасини бажарувчи.

ҲАЁТ ШОДИЁНАЛИГИ

ВОҲИД ЗОҲИДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

Кўркам республикамиздаги, муҳташам пойтахтимиздаги барча беҳад азиз ва муҳтарам дўстлар, биродарлар! 1979 йилингиз — янги умр ва янги бахтингиз муборак!

Оё, бу сўзлардаги маъно теранлиги ва ҳақиқат гўзаллигини ўлчаб бўлармикан! Йўқ, албатта!

Ҳар нарса ва ҳодисада, ҳар бир ҳаракат ва лаҳзада, ҳатто ҳар бир энг кичик зарра ва ҳужайрада диалектика бор. Умр соҳасида ҳам. Ҳаёт энг қимматли омил, шу билан бирга, афсуски, унинг чегараси бор, у такрорланмасдир, борган сари чегараси яқинлашаверадигандир. Бинобарин, уни ардоқлаб, кўз қорачиғидай сақлаб, ҳалол ва яхши яшаш йўлини кўрмоқ лозим.

Одамлар табиий тарзда умрнинг келажак йилини шодиёналик билан кутиб оладилар. Бу жуда тўғридир, зеро энг асосийси — келажакдир, умр давомидир, онгли равишда олдиндан тайёрланган келажакдир, инсон истагига, халқ орзусига мувофиқ ҳолда олдиндан тайёрланган ёрқин келажакдир. Одамлар шу келажак билан яшайдилар, шу келажакка умид билан яшайдилар, келажакнинг тез келишини ҳам хоҳлайдилар...

Ҳа, ҳамма гап шу янада яхши келажакда. Энг қимматлиси — шу келажак! Яшасин шу келажак! Бош мақсад ва масала — шундай келажакни яратиш ва яхши яшашдир!

Масалага энг тўғри қараш шудир!

Бутун ҳилқат фалсафаси ҳам шудир, бутун воқелик маъноси ҳам шудир, бутун борлиқнинг ҳаёт бўлиши ва тараққий этиши қонуни ҳам шудир!

Шундай олдиндан тайёрланган ёрқин келажакни, шундай келажакнинг бир-биридан гўзал бўладиган йилларини асрлар мобайнида орзу қилиб, ардоқланиб кутилди. Замонлардан замонларга, азоблардан азобларга ўта кутди уни инсон. Лекин...

...Атрофни ўраб олган беҳад кенг ва мухталиф хилқатга қараганинг сари бу буюк сиргоҳу коргоҳдан ҳайратинг ортгани ортган! Образлироқ қилиб айтганда, меҳрибон она табиат минг-минг, ҳатто миллион йиллар мобайнида тиним билмай, ўзининг бутун ҳикмати ва қудратини, бутун истеъдоди ва қобилиятини, бутун меҳри, муҳаббати ва маҳоратини ишга солиб шундай бир муқаддас зотни яратдики, тўғрироқ айтганда, ижод этдики, унинг номи Инсондир. Лекин...

«Кейинги вақтларда руҳим шу қадар қоронғуки, бўстонга ўхшаган бу ер юзи унимсиз бир қоядек туйилади менга. Коинот чўққиларига кўтарилган бу беҳад чанг, гўзал-кўмкўк ҳаво чодири, бу бепоён ва ўта муҳташам шоҳона қаср янглиғ бино — дунё, табиат, олтин офтоб билан безанган бу буюк мовий гумбаз, яъни кўзим ўнгидаги бу олам қўланса ва зарарли буғларнинг шунчаки бир йиғиндиси бўлиб кўринади кўзимга. Табиатнинг нақадар ажойиб мўъжизасидир инсон! Ўз ақли ва истеъдоди билан нақадар бебаҳодир у! Нақадар ҳайратланарли ва саноқсиз қобилиятларга эгадир у! Ўз қомати ва ҳаракатлари билан қанчалик кўркам ва чиройлидир у! Хулқи билан фариштага ўхшайди, фаҳми-закоси билан эса, илоҳга яқин туради. Бутун коинотнинг зийнатидир у! Бутун хилқатнинг тожидир у!»

Бундан бир неча юз йил аввал шундай деб инсонни кўкларга кўтарган эди гениал гуманист драматург Вильям Шекспир. У, шу билан бирга, шу инсоннинг нақадар хўрлик ва хорликда бўлганлигидан дод деган эди, фарёд қилган эди, фидокорона курашган эди, аввало инсон шундай фожеали аҳволда бўлган жамиятга юқоридагидай аянчли назар ва нафрат билан қараган эди...

Албатта, гап бир аср ва ўша аср улуғи Шекспирдагина эмас. Бутун қурраи арз ва асрлар мана шундай алам-андуҳ билан, мана шу фожеа ва фарёд билан, мана кураш ва афсуски, мағлубиятлар билан тўла бўлди.

Ҳа, ақл ва гўзалликда бекиёс ҳисобланган инсон асрлар мобайнида борган сари камолот касб этиб, олам-олам моддий ва маънавий бойликлар яратди, яъни, ҳам мўъжизалар мўъжизаси бўлиб чиқди, ҳам мўъжизалар ижод этадиган бўлиб чиқди, ҳам бутун мавжудотга маъно берадиган бўлиб етишди. Ахир, у бўлмаса, ой осмонда бир рангли баркашдек осилиб тураверарди-да, ким уни ер гўзалига ўхшатган ва шу маънода кўкларга кўтариб шунчалик мақтаган бўларди!? Ахир, у бўлмаса, гул ҳам оддий ўсимликларнинг бир тури бўлиб ётаверарди-да, булбулга ҳам шеъриятимиздагидай муётасно маънони ким берган бўларди!? Қолаверса, Янги йил деган маъно-мафҳумнинг ўзи ҳам бўлмасди!..

Ўз вақтида аввало тожик халқининг барча ғоят нуроний фазилатлари, ажойиб донолиги ва эзгу интилишларини, доди ва даҳосини ўзида, ўз гениал ижодида мужассамлаштирган, инсонни беҳад севиб, унинг буюклиги ва ақлу-закосига, қалби гўзаллиги ва поклигига ажиб ҳайрат ва ҳаяжон ила таҳсин ўқиган ҳазрат Абдураҳмон Жомий айтган эдилар:

— Ўзи ёниб атрофга, бошқаларга зиё бахш этадиган шамъга ўхшайди инсон!..

Нақадар ажойиб ва чуқур ҳикматли таъриф! Ҳа, шундайдир ҳақиқий инсон! Шу даражада улуғвор ва олижанобдир инсон!..

Аммо... Ҳамма гап, бутун фожеа мана шу «аммо...»да: кажрафтор фалак макри ва ғаддорлигига, бошқалар бахтини ўғирлаш ва умрини қисқартиш, хазон қилиш асосига қурилган кўримсиз ижтимоий ҳаёт ва пулдор ёвузлар адолатсизлигига қарангки, мана шу бекиёс муқаддас инсон хор-зорликдан чиқолмай, асрлар азоби асирлигида инграли.

Бунга хотима бера бошлаш учун эса, Маркс даҳоси, 1917 йилги Октябрь инқилоби, гениал Ленин ва унинг партияси керак бўлди. Шулар табаддулот ясашди!..

Ҳа, XX аср керак эди, ҳаёт ва ўзгариш қонуниятларини, ҳақиқатини, инқилоб йўллари ва воситаларини билиш керак эди, омма ҳам етишиши ва ташкил этилиниши керак эди. Буни Ленин ва унинг партияси бажарди.

Асрлар мобайнида бир томондан, яшашга интилиш, бахтли ҳаёт кечириш орзуси, инсон номига ярашарли яхши умр эгаси бўлиш умиди, ҳаракати, иккинчи томондан эса, бу орзу-умидларни амалга ошириш имкониятлари йўқлиги ё жуда озлиги ҳамда маҳдудлиги! Мана шу бир-бирини буткул истисно этадиган қарама-қарши икки ҳолат, мана шу бир- бирига тамомила зид икки ҳиссиёт, азоби асирлигида бўлди, бўғилди инсон. Инсон яшашни истарди, лекин эртанги куни ва келаси йили алам келтирарди!..

Бунга хотима бера бошлаш учун эса яна Маркс таълимоти, 1917 йил Октябрь инқилоби, Ленин даҳоси ва унинг партияси керак бўлди!..

Яна, бу улкан бошланиш қаерда ва қандай шароитларда рўй берди денг, бу инқилоб ғалабаси қандай вазифа ва талабларни ўртага ташлади денг! Нималар бошдан кечирилмади ва қанча қурбонлар беришга тўғри келди денг!

Бу бир-биридан улуғвор ва мураккаб, зарурий ҳамда масъулиятли вазифаларни, талабларни бажариш учун, инсон қадр-қимматини, ҳақ-ҳуқуқини ҳар жиҳатдан ҳамда ҳар масалада тиклаш учун, тараққиёти ва бахтини таъмин этиш учун яна ўша Маркс ва Ленин даҳоси, яна ўша буюк партия донолиги керак бўлди, халқ садоқати ва баҳодирлиги керак бўлди.

Ҳа, дарҳақиқат, чор истибдоди туфайли қолоқ бўлган, машъум интервентлар ва ички аксилинқилобчилар ёвузлигидан вайронага айланган жафокаш ҳамда буюк мамлакатда, ғоят оғир ва мураккаб шароитларда бошланди ўшал улуғ табаддулот, инсон ва инсоният тарихида биринчи марта рўй бера бошлаган ўшал улкан ўзгаришлар, ўшал бирин-кетин қўлга киритилган ҳайратомуз зафар ва тантаналар! Эсимизда, ахир, ўша қолоқлик ҳамда ёвузларни енгиш машаққатлари ва романтикаси, кейинги ҳаётимизда ҳал қилувчи роль ўйнаган машҳур индустриализация ва коллективизация қийинчиликлари ва романтикаси, асрий жаҳолатни енгишда кўрилган мусибатлар ва маданий инқилоб соҳасидаги тантаналар! Ахир, эсимизда қутирган империализмнинг бизга қарши қилган қабиҳ ҳуружлари ва қотилликлари; бутун илғор инсоният ҳаётига, цивилизациясига таҳдид солган, йигирма миллион кишиларимизнинг ёстуғини қуритган фашизм билан олишувларимиз даҳшатлари ва ғалабамиз тантаналари! Яна: ахир, ким унута олади дейсиз ўшал фашизм тор-мор этилган ва свастика синдирилган вақтдан бери ўтган ўттиздан ортиқ йиллар ичида бошқачароқ шакллардаги жуда баттол ва ғаддор ғанимлар билан курашларимиз қийинчиликларини ва оламшумул ютуқларимиз севинчларини; нон, қўшиқ ва баҳодирлик масканига айлантирилган, қадрдон Леонид Ильич Брежнев ажойиб асарида классик тарзда ифодаланган, бутун дунёни ҳайратга солиб келаётган ҳосилдор қўриқлар шавқини, «оқ олтин» ва гул диёрига айлантирилган чўллар завқини, сунъий денгиз ва дарёлар нашъунамосини, нефть ва газ фавворалари гаштини, коинотни забт этганимиз ва Зуҳрога қўлимиз етганлиги шуҳратини!

Яна энг асосийси: инсониятни атом, водород ва нейтрон бомбалари балосига дучор қилмоқчи бўлаётган, ажал ва алам алангалари гирдобига ташлашга уринаётган «сариқ иблис», яъни машъум капитал эгаларини, яъни даҳшатли улуш аждаҳоларини жиловлаб келаётганимиз-чи!

Буларнинг боиси инсон учун, халқ сингими бўлган инсоннинг яхши яшаши ва узоқ умр кўриши учун, йили ортидан йили янгидан-янги бахт келтириши учун қилинди, бошдан кечирилди, амалга оширилди, юқоридагидек Шекспир ва бошқа буюк гуманистларга нафратли бўлиб кўринган эски оламни тубдан ўзгартириб, инсон истагига мослаштириш учун қилинди!..

Ҳа, бизда Янги йил янги шодиёна ҳаёт демакдир, янги орзулар демакдир, шу орзулар ушалишига ишонч демакдир, шу эзгу умидларнинг ҳаёт ҳақиқатига айланиши демакдир. Мақоламиз аввалида айтилганидек, бу — теранлиги ва аҳамияти асло ўлчаб бўлмайдиган бахтдир, инсон ва инсонийлик тантанасидир.

Аммо асло унутмаслик керак, ҳали қиладиган ишларимиз кўп, энг юксак коммунистик идеални амалга оширишга ҳисса қўшадиган режаларимиз катта, қатор соҳаларда мавжуд бўлган нуқсонларни, имиллашларни тугатиш зарурати ҳам кўндаланг бўлиб турибди. Империалистик реакцияга қарши изчил курашиш ҳам бор.

Буларни дўндириб бажариш 1979 йилда яна ҳам илгари боришимиз ва тараққий этишимиз талабидир, Ватанимиз салоҳиятини ошириш ва ҳаётимизни янада гўзал қилиш шартидир.

...Муҳтарам ватандошларим! Инсон умри ва тақдири, эрки ва истаги, халқ бахти ва саодати азалдан асосий масала ва муаммо бўлиб келди. Буни ўз ижоди ва фаолияти марказига қўйган, ўз ҳаётининг бош мақсади ва маъносини инсон ва халққа хизмат фойдасига ҳал қилишда кўрган ҳазрат Навоий айтган эдилар:

Жондин сени кўп севармен,
эй умри азиз!
Сондин сени кўп севармен,
эй умри азиз!
Ҳар ненки севмак ондиң
ортиқ бўлмас,
Ондин сени кўп севармен,
эй умри азиз!

Келинчакдек кириб келган янги йилингиз мана шу ҳар нарсадан азиз ва аъло умр бўлагидир, ҳаётингиз, ҳа, ҳаётингиз давоми демакдир, улкан халқ бахти ва Ватан саодати китобининг яна бир ёрқин саҳифаси, яна бир бебаҳо зарварағи демакдир, равнақингиз ва фаровонлигингиз йилларидан яна бири демакдир, янги меҳнат зафарлари ва янада безакли дастурхонингиз демакдир, янги китоб, янги завод, янги ўзлаштирилган қўриқ ва янада мўл-кўл «оқ олтин»ингиз демакдир, янги фарзанд, янги тўй ва осуда дамлар демакдир.

Шундай бўлажак. Зотан, партиямиз Программасида ўз ифодасини топган улуғ шиор— «Ҳар нарса инсон учун, инсон бахти-саодати учун!» деган қонун янги йилда ҳам ўз қудратини кўргазажак албатта...

Шундай Янги йилингиз муборак, азизлар!

АҚЛ-ЗАКОВАТ ЗИЙНАТЛАРИ

Абул Ало ал-Маарриий (973—1058 йиллар) Шом (ҳозирги Сурия) вилоятида туғилган. Буюк шоир ва адиб бўлган Абул Ало ал-Маарриий ўз даврининг зўр олимларидан бўлиб ном чиқарди, машҳурликда у ҳар қандай улуғ мутафаккир билан «беллаша оладиган» ақл-заковат эгаси бўлди.

Кўпгина оқшомхонларнинг истакларини ҳисобга олиб газетамизнинг шу сонидан бошлаб Абул Ало ал-Маарриийнинг ахлоқ-одоб, тарбия, инсоний фазилатлар ҳақидаги турли фикрларини «Ҳикмат дурдоналаридан» рубрикаси остида бериб борамиз. Бу ҳикмат дурдоналарини Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номли Шарқшунослик институтининг катта илмий ходими, филология фанлари кандидати, кекса арабшунос олим Шоикром Шоисломовнинг эркин таржимасида бериб борилади.

* * *

● Кўкрак бир уйдир, сир агар шу уйдан нарига силжиса, бошқа биронта уйда сақланиб туролмайди.

● Инсон қийинчилик ҳовузига шўнғимай туриб иззат-ҳурмат денгизи ичида бемалол сузиб юролмайди.

● Ҳамма инсонлар ва жониворлар ерга қарамдир. Агар у ўз ҳосилини аяса уларда ҳам қизғанчиқлик юз беради. Аксинча у сахийлик қилса инсонларда ҳам ўзаро саховат, мурувват юзага чиқади.

● Инсонлар хоҳ шаҳарда, хоҳ шаҳардан ташқарида бўлсин, билсабилмаса ҳаммасининг бир-бирига хизмати бор.

● Ёшлик алангаланиб турган олов — ўт кабидир. Шу алангаланиб турган пайтини ғанимат билиб, ўчиб қолмасидан илгари ҳаракатингни қилиб қол!

● Бола беқувв, дангаса бўлса, ота-онаси унинг оқибатини ўйлаб ташвишга тушади. Боласи қобул, уддабурон бўлиб, ақли мушаввааш бўлмаган ота-оналар бахтлидир.

● Улуғ мақсадларга эришиш йўлида учрайдиган қийинчиликларга чидай олмаган кишининг бошига доимо қийинчилик тушганини кўраман.

● Сен шўрхок ер сингари бўлма, қачон ва қаерда кишилар билан ўтиришсанг, суҳбатдошларинг сенда бор яхши фазилатларингдан бебаҳра қолмасин.

● Мен кеча фалон овқат едим, фалон ерларда бўлдим каби бефойда гаплар билан суҳбатдошларингнинг азиз вақтларини бекорга банд қиладиган кишилардан бўлма!

● Кишилар ҳақини хиёнат йўли билан олиб қолиб, унинг ҳисобига бир қанча вақт айшу-ишрат қилиб юришим мени шодлантирмайди, виждоним олдида доим азобланаман.

● Ҳар кимнинг кетида қоладиган гап-сўзлари, халқ билан бўладиган муомалалари унинг асарларидан бири ҳисобланади. Сенинг кетингда қоладиган феъл-атворинг номингга ёмон иснод келтирадиган бўлмасин!

● Ўзида йўқ хислатлар билан бировни мақташинг, у ақллик киши бўлса буни мақтов эмас, балки ўзига нисбатан мазаммат, ҳақорат деб қабул қилади.

● Қариб кучидан кетган кексаларни ҳурматла, улар ҳар қанча ардоқланса арзийдиган тўлин ойдек узоқ нуроний кечаларни кўрган табаррук отахонлардир.

● Бошқалар сенга қандай муносабатда бўлишларини ёқтирсанг аввал ўзинг уларга шундай муносабат қилиш билан ўрнак бўл!

● Сенга қандайдир бирорта юқори мансаб насиб бўлиб қолса, ҳовлиқиб кетма, камтар бўл, камтарлик кишининг мартабасини яна ҳам кўпроқ оширадиган сабаблардандир.

● Ўзининг ҳалол умр йўлдоши бўла туриб, бегоналар билан дўстлашишни орзу қиладиган йигит ўз умр йўлдошининг ҳам бегоналардан янги дўст аҳтаришидан амин бўлмасин!

● Ўғил-қизларинг ўн ёшга етганда аёлинг билан ўзингга хос бўлган хонага беруҳсат киришларини маън қил. Бу фикримга қўшилмасанг ҳар қандай доно бўлсанг ҳам бу масалада бефаҳм ҳисобланасан.

● Шарорат — турли бузуқликлар ва у билан шуғулланадиган кишиларга асло яқинлашма, акс ҳолда улуғвор кишилар олдида обрўйинг кетиб, четланиб қоласан.

● Ўз жаҳлининг тезлигини енга ололмаган киши Сафо[1] тоғини майдалаб юборадиган кучга эга бўлса ҳам полвон ҳисобланмайди.

● Оғир кунларингда биров билан дўст тутинган бўлсанг, фаровонликка эришганингда ўша дўстликни унутма!

Тайёрловчи **Шоикром ШОИСЛОМОВ, филология фанлари кандидати. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номли Шарқшунослик институтининг катта илмий ходими.**

1. Сафо-Макки, шаҳрининг Марва тоғи қаршисидаги кичик тоғнинг номи.

БОШ МУХБИРИМИЗДАН

БОЛАЛАР САЛОМАТЛИГИ ЙЎЛИДА

ҲАММАСИ ФАРЗАНДЛАРИМИЗ УЧУН

Халқаро болалар йилида шаҳримизда қандай тадбирлар ўтказилишини билишни истардим.
Р. ОЧИЛОВ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти 1979 йилни Халқаро болалар йили, деб эълон қилди. У «Бола саломатлиги — келажак саломатлиги» шиори остида ўтказилади. Шу муносабат билан биз Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Х. Е. Ёқубжоновага мурожаат қилиб, ундан янги йилда шаҳримизда оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилишни янада яхшилаш борасида қандай тадбирлар ўтказилиши ҳақида гапириб беришни сўрадик.

КПСС XXV съезди совет соғлиқни сақлаш системаси олдига умумдавлат даражасида қўйган вазифалари орасида хотин-қизлар ва болалар саломатлигига ғамхўрлик қилиш сингари вазифалар ҳам бор, — дейди Хосият Ёқубовна. — Доҳий Ленининг «Ҳамма яхши нарсалар — болаларга» деган шиори мамлакатимизда ёш авлодни тарбиялаш масалаларида асос бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда.

Болаларнинг саломатлигини муҳофаза қилиш масаласи катта социал аҳамиятга эга бўлиб, республика партия, совет органлари ва медицина хизматининг диққат марказида турибди. Биргина кейинги йилларнинг ўзида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети хотин-қизлар ва болаларга медицина хизмати кўрсатишни тубдан яхшилашга қаратилган қатор қарорлар қабул қилдилар. Буларнинг ҳаммаси медицина хизмати сифатини анчагина яхшилаш имконини беради. Ҳозирги пайтда шаҳримизда 17 та болалар касалхонаси, 18 та ихтисослаштирилган болалар поликлиникаси, болалар касалхоналари қошида 5 та поликлиника бўлими, 30 та хотин-қизлар консультацияси узлуксиз ишлаб турибди. Уларда касалликларга қарши изчил кураш олиб борилмоқда. Туғруқхоналарда тунги микропедиаторлик навбатчилигини ташкил этиш мурғак болаларнинг барвақт ўлимини қисқартиришда муҳим омил бўлиб қолмоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг ўсиб келаётган ёш авлод саломатлиги тўғрисида қилаётган чексиз ғамхўрлиги туфайли кейинги йилларда ихтисослаштирилган болалар шифохоналарининг тармоғи бир мунча кенгайтирилди. Илмий-тадқиқот институтлари ва ихтисослик диспансерларида қони касалланган, таянч—ҳаракат аъзоларининг иши бузилган болалар учун стационар ва поликлиника бўлимлари очилди. Аллергия касалликларининг кўпайиши муносабати билан педиатрия илмий-тадқиқот институтида стационар бўлимли даволаш — консультация маркази ташкил этилган. Шаҳарда амалга оширилган бу ва бошқа тадбирлар — касалликларни камайтириш, медицина хизматининг сифатини яхшилаш имконини бермоқда.

— 1979 йилги Халқаро болалар йили ўтказилиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва шаҳар Советининг ижроия комитети оналар ва болалар саломатлиги муҳофазасини янада яхшилаш бўйича тадбирлар планни ишлаб чиқдилар. Ана шу планда қандай мақсадлар кўзда тутилган?

— Бу план масалаларнинг кенг доирасини қамраб олган. Унда болалар даволаш — профилактика муассасаларини замонавий медицина ускуналари ва асбоблари, санитария машиналари билан жиҳозлашдан тортиб, янги туғруқхоналар, поликлиникалар, касалхоналарни қуриб фойдаланишга топширишгача бўлган масалалар бор.

Ана шу планни амалга ошириш учун район партия комитетлари, шаҳар совети ижроия комитетининг соғлиқни сақлаш, савдо, ободонлаштириш, уй-жой, маориф, капитал қурилиши сингари Бош бошқармалари «Главташкентстрой» жалб этилган.

— Ана шу планда кўзда тутилган ва бажариб бўлинган тадбирларни равшанроқ изоҳлаб берсангиз.

— Гапни бажарилган тадбирлар деган саволга жавоб беришдан бошлайман. Янги йил арафасида Юнусобод массивида кичкинтойлар учун поликлиниканинг очилиши энг муҳим воқеалардан бири бўлди. Бу шифо масканида физиотерапевтика бўлими ва сузиш ҳовузи ҳам бор. Ана шу ернинг ўзида 300 койкали кўп соҳали касалхона ҳам қад кўтармоқда. 9-болалар поликлиникаси янги бинога кўчиб кирди. Бундан ташқари Куйбишев ва Киров районларида бунёд этилган иккита янги болалар стоматология поликлиникаси яқин кунларда ўзининг фаолиятини бошлайди.

Шунингдек Собир Раҳимов ва Ҳамза районларида бир куннинг ўзида 25 минг порция таом тайёрлайдиган сут ошхоналари қурилиши бошланади.

— Ўсиб келаётган авлодга ғамхўрлик қилиш биргина медицина хизматини яхшилаш билан кифояланиб қолмай, балки жисмоний жиҳатдан соғломлаштириш тадбирларининг катта бир комплексини ҳам кўзда тутади....

— Фарзандларимиз соғлом ва бақувват бўлиб вояга етишиши, спорт билан шуғулланиш, тоза ҳавода ўйинлар билан машғул бўлиши, кундалик жисмоний тарбия, тўғри овқатланиш ва куннинг тартибини оқилона ташкил эта билиш билан боғлиқ. Ота-оналар, ўқитувчилар, болалар боғчаларининг тарбиячилари, спорт жамиятларининг ходимлари бу борада кўпгина ишларни қилмоқдалар. Спорт иншоотлари тармоғида яна 14 зал ташкил этиш, яна тўртта сузиш ҳовузларини ишга тушириш болаларнинг жисмоний ривожланишини яхшилашда муҳим тадбирлардан бири бўлади.

Эндигина бошланган 1979 йилда шаҳар атрофидаги саломатлик масканларида 77 мингдан зиёд, шаҳардаги лагерларда эса 34,1 мингдан ортиқ фарзанд дам олади. Халқимиз соғлиги — мамлакатимизнинг бойлигидир. Шунинг учун ҳам бизда хотин-қизлар ва болалар саломатлиги борасида алоҳида диққатга сазовор ғамхўрлик қилинмоқда.

● ЯНГИЛИК! ХАБАРИНГИЗ БОРМИ!

Комплекс лойиҳаланмоқда

БУГУН

шаҳримиздаги «Оргтехстройматериали» махсус конструкторлик — технология бюросининг бир группа инженерлари Ленинград областидан қайтиб келишди. Улар ўша ердаги заводларда бўлиб, асфальт-бетон қоришмалари тайёрлашда қўлланувчи минерал кукунлар ишлаб чиқариш технологиясини ўрганишди ва техник ўлчамларини олишди.

Минерал кукун устки актив моддаларига шағал кукуни аралаштириб тайёрланади. Мутахассислар ана шу модда сифатида пахта гудронидан фойдаланиш ниятидалар.

Автомобиль йўлларига ёткизилувчи асфальт-бетон қоришмасига минерал кукун қўшилиши натижасида йўлларнинг мустаҳкамлиги 15—20 процентга ортди. Йўлларга иқлим шароити ва атроф муҳитининг таъсири камаяди. **В. ИВАНОВ.**

Инсон сиҳат-саломатлигининг посбонлари — шифокорлар доим изланишда бўладилар. Шаҳримиздаги врачлар малакасини ошириш институтининг олим-медиклари бу борада қизғин иш олиб боришмоқда.

СУРАТДА: (чапдан—ўнгга) институт терапевтик стоматология кафедрасининг ординатори Г. Мўминова, кафедра мудири Ф. Мамедова ва конструктор С. Жунаидов ўртоқлар тишдаги физиологик ўзгаришларни юксак аниқлик билан «сезадиган» аппаратни синаб кўришмоқда.

Газетхон **В. Таран** фотоси.

ШУНДАЙ ЁДГОРЛИК БОР

ТАЪЗИМ

Муқаддас Ватанимизда турли даврларда бўлиб ўтган муҳим тарихий воқеаларга қатор ёдгорликлар ўрнатилмоқда. «Шундай ёдгорлик бор» рубрикасида инқилоб воқеалари, Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари, фан, санъат, маданият масканларига бағишланган ёдгорликлар, тахталар, ҳайкаллар ҳақида материаллар бериб борилади.

Мен истиқомат қиладиган кўчада бир ёдгорлик бор. У ўзининг салобати билан ҳамманинг диққатини жалб этади. Ҳар куни ана шу обида олдидан ўтиб борар эканман, албатта унга бутун вужудим билан таъзим қиламан. Чунки, бу ёдгорликда менинг отам Жаъфар Раҳимовнинг номи ҳам ёзилган.

Ҳа, муқаддас мамлакатимизнинг бошига энг оғир кунлар тушганида хонадонимизнинг навқиронлари ҳам душман билан олишиш учун жанг майдонларига йўл олишган. Отам билан бирга амакиларим Туроб, Ҳусан ва Ортиқ Раҳимовлар жанг-у-жадалларда фидойилик кўрсатишди. Ҳайкалдаги ёзувларни ўқишда давом этаман. «Баширилла Саййидвалиев, Шукур Шермуҳамедов, Ҳаким Пўлатов, Акбар Юсупов, Асқар Юсупов, Насим Ғофуров» ва бошқаларнинг муборак номлари менга қандайдир ғурур ва ифтихорлик туйғусини бахш этади. Бизнинг маҳалламиздан Улуғ Ватан урушининг жангларида иштирок этган қаҳрамонларнинг 138 таси бизнинг ҳозирги бахт-саодатимиз учун курашиб ҳалок бошларини ватанимизнинг муқаддас тупроғига қўйдилар. Маҳалладошларимнинг хотирасига бағишлаб ўрнатилган бу ёдгорлик эндиликда ҳаммамизнинг энг севимли, муқаддас зиёратгоҳ жойимизга айланиб қолди. Баландлиги 8,5 метрдан иборат бўлган бу обида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллик байрами арафасида ўрнатилди. Уни тиклаш ишида ўша пайтдаги «Олмазор» маҳалла комитетининг раиси Абдулҳай Нурмуҳамедов бошчилигидаги жамоатчилик жонбозлик кўрсатди.

Ўзим ўқитувчиман. Ўрта мактабда адабиётдан дарс бераман. Ўқувчиларга ватанпарварлик туйғуларини сингдиришда мана шундай ёдгорликлар ҳақида ҳам гапириб бераман. Чиндан ҳам ҳайкалдаги номи ёзилган ҳар бир жангчининг жасорати ўзига хос бир достондир.

Болалар шоири Ҳамидулла Ёқубов Улуғ Ватан уруши йилларида жангларда қатнашган. Акаси ва укаси Муҳиддин ва Аҳмадхўжалар урушда ҳалок бўлган жой Калининград областидан олиб келган тупроқнинг бир сиқими ҳам ана шу ҳайкалга қўйилган.

Маҳалламизда ота меҳрига қонмаган, лекин уларнинг жасоратини ўзининг тинч меҳнатида давом эттираётган тенгдошларим ҳам бор. Бири Нуриддин Ёқубовдир, политехника институтида дарс беради, фан кандидати. Турсунбой Алимов «Ташсельмаш»да ишлайди. Ленин ордени кавалери.

Маҳалламиздаги ана шу ёдгорлик бизга ҳар куни, ҳар соатда халқимизнинг ўша мислсиз жасоратини, буюк ғалабасини эслатиб туради. Ана шу жасорат олдида таъзим қиламиз.

Азиза РАҲИМОВА
жангчининг қизи.

ОНАЖОНИМНИНГ ҚЎЛЛАРИ.

Штатсиз мухбиримиз **В. Михайлов** фотоси.

БОШ МУХБИРИМИЗДАН

«Ҳурматли редакция! Биз «Тошкент оқшоми» газетасидан кўплаб янгиликларни, қизиқарли материалларни ўқиб, катта маънавий озуқ оламиз. Истардикки, янги йилда «Оқшом» газетамизда «Дунёнинг етти мўъжизаси» деб аталган ажойиботлар ҳақида маълумотлар берилса».

Шу мазмундаги хатларни Тошкент Халқ хўжалиги институтининг студентлари Абдулла Убайдуллаев, Карим Абдуллаев, Эргаш Ҳошимов, Султонмурод Мўминов, Равшан Музаффаров, Абдуҳамид Усмонов, шунингдек Андижондан Нурмат Бобохўжаев, Турсуной Маҳмудова, ҳамшаҳарларимиздан Сунnат Шарафутдинов, Малика Иброҳимова, Муҳаббат Қодирова ва бошқа ўртоқлар йўллашибди.

Редакция оқшомхонларимизнинг ана шу истакларини ҳисобга олиб, «Етти мўъжизанинг давоми» деган янги рубрика ташкил этди. Бу рубрика остида «Дунёнинг етти мўъжизаси» билан бирга ақли зукко олимлар яратган кўпдан-кўп мўъжизалар, ажойиботлар ҳақида мақолалар бериб борамиз.

Етти мўъжизанинг давоми

СЕХРЛИ БИР РАҚАМ САРГУЗАШТИ

Тилимизда «7» рақами билан боғлиқ мақол ва маталлар, ҳикматли сўзлар, географик номлар, этнографик ва бошқа тушунчалар нима учун кўплиги тўғрисида ҳеч ўйлаб кўрганмисиз? Етти иқлим, етти мўъжизаси, етти хазина, етти донишманд ва ҳоказо. Етти рақами билан боғлиқ мақолу маталлар ҳам талайгина: «Етти ўлчаб, бир кес», «Етти бобони билган эр, етти юртнинг ғамин ер», «Еридан айрилган етти йил йиғлар», «Ёмондан қоровул қўйсанг, ёвинг етти бўлади», «Пак-пакана бўйи бор, етти қават тўни бор», «Сув етти думаласа ҳалол бўлади...».

Ўзбек Совет энциклопедиясининг 3-томини очсангиз, бу рақам билан боғлиқ географик, этнографик номларга дуч келасиз: Етти кечув (Зомин районидаги қишлоқ), Еттиқашқа (ўзбек қипчоқлар таркибидаги уруғлардан бири), Еттиқудуқсой (Ғузор районидаги сой)...

Қизиғи шундаки, етти рақамига ўзгача муносабат фақат Ўрта Осиё халқларига хос бўлмай, дунёдаги ҳамма эл-юртлар учун муштарак бир ҳодисадир. Дунё харитасига кўз югуртириб чиқсак, 7 билан боқлиқ номларга дуч келамиз: Еттисув, Семипалатинск, Едикўл («Етти минора» маъносида, Истамбул яқинидаги қалъа); Еттиқудуқ (Қримда).

Илгари фанда Ер курраси ҳам 7 иқлимга бўлинган. Масалан, Абу Райҳон Беруний асарларида бу иқлимлар тўғрисида батафсил гапирилади.

Ўтмишдаги жой номларининг жадвалларида, жумладан, Хоразмий жадвалида, Берунийнинг «Қонуни Масъудий»сида, Улуғбек «Зижи Кўрагоний»сининг координаталар жадвалида номлар 7 иқлим бўйлаб тартиб қилинганини кўрамиз.

Қизиқ, нима учун шу мерлардан тортиб юнонларгача, Навоий замонидан то бизнинг кунларимизга қадар 7 рақамига бунчалик эътиқод қилинади? Нима учун, масалан, 5 ёки 80 эмасу, фақат алоҳида мавқега эга? Хўш, унинг бошқа рақамлардан бирон ортиқлик жойи борми?

Айтайлик, ўша Қадимги Юнонистонда фақат 7 та мўъжиза бўлганми? Шубҳасиз, дунёнинг 7 мўъжизаси деб аталишга лойиқ нарсалар жуда кўп бўлган. Аммо юнонлар шундан фақат 7 тасини «мўъжиза» деб аташга лойиқ топганлар. Уларни ҳурматли оқшомхонга эслатиб ўтамиз: Миср эҳромлари, Искандария маёғи, Бобилнинг осма боғлари. Эфесдаги Артемида ибодатхонаси, Олимпдаги Зевс ҳайкали, Галикарнас мақбараси, Родос ҳайкали.

...Бир гуруҳ тилшуносларнинг Сибирда яшовчи кетлар ва бошқа халқлар ҳузурига бориб, уларнинг тили ва фольклорини ўрганиб қайтганига кўп вақт бўлгани йўқ. Бу кузатувларнинг натижаларига бағишланган бир илмий асарда таъкидланишича, кет тилида «ҳисоб системаси шундай тузилганки, энг охирги оддий сон еттидир». Шундан кейин ясама сонлар бошланади.

Бунинг ажабланадиган ери йўқ. Дунёнинг кўп минг йиллик тарихига назар ташласак, деярли ҳамма эл-элатлар тарихий тараққиёт давомида еттидан ортиқ нарсани санай билмаслик, саноқда бармоқларининг сонидан нарига ўтолмаслик босқичини бошдан кечирганликларининг гувоҳи бўламиз. Ўша қадим замонларда ибтидоий одамлар еттита ёки ўнтадан ортиқ нарсани «кўп» деб аташ билан кифояланганлар. Ҳозирги вақтда дунёнинг чекка-чеккаларидан топилаётган, ҳалигача ибтидоий турмуш кечираётган оз сонли баъзи қабилаларда ҳам аҳвол шунақа.

«7» нинг инсон фаолиятининг бошқа замонлари билан ҳам боғлиқлиги борми? «Бор», дейишмоқда психологлар.

— Етти йил давомида мени 7 рақами таъқиб қилиб юрди, — деб ёзади америкалик таниқли психолог Ж. Миллер. Олимнинг гапига қараганда, шахсий ишларида ҳам, газета-журналларнинг саҳифаларида ҳам «7» унга хилма-хил қиёфада дуч келаверган.

Шундан кейин Ж. Миллер турли (кўриш, эшитиш, таъм билиш билан боғлиқ ва ҳоказо) сигналларнинг инсонга кўрсатадиган таъсирини ўрганиб, қизиқ натижалар олди. Олимнинг кўпдан-кўп тажрибалар асосида тўплаган статистика маълумотларининг кўрсатишича, инсон қабул қилаётган ва миясида қайта ишлаётган информациялар 5 тадан 9 тагача бўлганда (Миллер буни 7 ± 2 тарзида ифодалайди) кўпинча хатога йўл қўйилмас экан. Агар информация ҳажми бундан ошиб кетса, янглишиш эҳтимоли ҳам шунга қараб ортаркан. Демак «7» одамлардаги идроклаш қобилияти билан боғлиқ ўзига хос бир қонуният экан.

Ажабо, бир қарашда, табиат «7» ни одамларга аввалбошдан ато қилгандай! Офтоб нурларида ял-ял товланган камалакни кўриб завқланмаган одам бормикан?! Илгари одамлар ёруғлик нурини бир хил таркибли деб ўйлашарди. Агар оқ нур шаффоф призмадан, масалан, сув буғлари орқали ўтказилса, таркибий қисмларга ажралиб, 7 хил рангда жилоланишини исботлаб бериш учун И. Ньютоннинг даҳоси керак бўлди. Ҳа, кўзимизга оқ бўлиб кўринган нур аслида 7 хил рангдан иборат. Музикада ҳам товуш паст-баландлигига, оҳангига қараб 7 пардага бўлинади ва нота ёзувида шундай ифодаланади: до, ре, ми, фа, соль, ля, си.

Бас шундай экан, ота-боболаримиз дунёда одамни боқадиган ва бой қиладиган 7 хазина бор (сигир, асалари, ипак қурти, обжувоз, тегирмон, ўрмон, парранда) деб ўйлаганликлари тасодифий эмас. Баъзи халқларда байрам дастурхонини 7 хил неъмат билан безаш азалдан расм бўлганлиги ҳам ўз-ўзидан тушунарли.

Маълумки, инсон информациялар оламида яшайди. Кўрадиган, биладиган, эшитадиган нарсаларимизнинг ҳаммаси, маълумки, кибернетикада информация дейилади. Модомики, «7» рақами инсоннинг инсон сифатидаги хусусияти билан чамбарчас боғлиқ экан, бундан саргузаштли рақамимизнинг ёши ҳам одамзод ёши билан баравар деган бир хулоса чиқади. Шу пайтгача топилган «7» билан боғлиқ барча тарихий фактлар бундай хулосада жон борлигидан далолат бераётир.

Ҳозир мутахассислар 7 ± 2 ни универсал қонуният деб ҳисобламоқдалар. Ҳатто одам ўз шахсий ишларини ҳам 7 ± 2 (группа, папка, бўлим) асосида тузса, иши унумлироқ бўларкан. Ҳозир олимлар буни ҳар қандай ишни тўғри ташкил қилишнинг энг биринчи, оддий шарти қилиб қўйишмоқда.

Хуллас, «7» нинг оз дейдиган даражада катта ҳам, кўп дейдиган даражада кичик ҳам эмаслиги унинг ўзига хос бир мезонга, эталонга айланиб қолишига сабаб бўлган. Шунинг учун «7»нинг бунчалик узоқ тарихга эга эканлигини етти ухлаб тушида кўрмаган одамлар ҳам кундалик турмушда бу рақамни ана шундай мезон сифатида беихтиёр ишлатаверганлар. Ҳатто классик поэзиямиз ҳам бу қоидадан четда қолмаган. Забардаст олим ва файласуф шоир Мақсуд Шайхзоданинг шу хусусдаги сўзларини келтириш билан суҳбатимизни якунласак: «Бизнинг классик ғазалларимизнинг энг кўпи билан 7 байтдан ошмаслигида буюк ҳикмат бор. Узун шеърларда лирик ҳарорат сўниб кетишини марҳум аждодлар яхши тушунишганлар».

А. МУҲАММАДҚУЛОВ.

● КАШФИЁТЛАР ЖАҲОН КЕЗАДИ

Муқаддас бурч

Шаҳримизнинг кўпгина илмий масканларида халқ хўжалиги учун аҳамиятли бўлган тадқиқотлар яратилмоқда. Ўзбек олимларининг бу кашфиётлари жаҳоннинг турли мамлакатларида ҳам қўлланилмоқда. «Кашфиёт жаҳон кезади» деган янги рубрика остида ана шу тадқиқотларининг шуҳрати ҳақида мақолалар берамиз.

Ўзбекистон ўзининг «оқ олтин»и билан жаҳонга машҳур. Пахта — республикамиз меҳнаткашларининг ифтихори ва ғурури. Далаларимизда экилаётган ғўза навларидан йил сайин мўл ҳосил олинаётганлиги туфайли ўзбек пахтасига чет элларда ҳам қизиқиш ортиб боряпти.

Яқиндагина озодликка эришган Ангола тупроғида ҳам «Тошкент-1» 2, 3 нави тажриба тариқасида экилмоқда. Ўтган йили бу ерда ҳар гектар майдондан 41,6 центнердан ҳосил олинганлиги қувончли ҳолдир. Африка шароитида Ўзбекистонда яратилган пахта навидан мўл ҳосил олиниши катта шов-шувга сабаб бўлди. Бундан серқуёш республикамиз пахтакорлари ғоят фахрланса арзийди.

Пахта селекцияси ва уруғчилиги маркази бўлган институмиз олимлари толаси пишиқ, тезпишар, ҳосилдор, касалликларга чидамли ғўза навларини яратиш устида тинмай изланишлар олиб боришяпти. Яқинда селекционерларнинг Бутуниттифоқ Кенгаши институт олимларининг кўп йиллик тадқиқотлари самараси ҳисобланувчи С—3585, С—9063, МЛ—11 ва С—6041 навларини давлат нав синаш участкаларида имтиҳондан ўтказишга тавсия этди. Айниқса, ингичка толали С—6041 ғўза нави ўзининг тезпишарлиги, серҳосиллиги ва вилтга чидамлилиги билан алоҳида ажралиб туради.

Икки йилдан бери давлат нав синаш участкаларида текширилаётган «Тошкент»—6» ғўза нави районлаштирилган барча навлардан устун эканлигини кўрсатди. Ўтган йили янги ғўза нави республикамиз хўжаликларида 470 гектар майдонда кўпайтирилди. Бу йил уни 6000 гектар ерда кўпайтириш кўзда тутилган. Бу навнинг бошқа навлардан фарқи шундаки, етиштирилган бутун ҳосил октябрь ойининг биринчи ўн кунлигида йиғиштириб олинади.

Ҳозирги кунда селекционер олимларимиз олдида юксак вазифалар турибди. Ватанимиз бойлигига бойлик қўшаётган толмас билакли пахтакорларимизга эртапишар, ҳосилдор, касалликларга чидамли ғўза навлари яратиб беришни ўз бурчимиз деб биламиз.

С. МИРАҲМЕДОВ,
Г. С. Зайцев номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бутуниттифоқ пахта селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институти директори, ВАСХНИЛ академиги, СССР Давлат мукофоти лауреати.

Мана бу ҳар иккала суратда шаҳримиздаги 188-болалар боғчасининг тарбияланувчилари тасвирланган. Бу қувноқ кичкинтойлар учун янги йил аллақачонлар бошланган. Улар безатилган арча атрофида шўх-хандон куйлашмоқда.

Р. Альбеков фотолари.

РЕКЛАМА РЕКЛАМА РЕКЛАМА РЕКЛАМА

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Ольга Борисова иштирокида «Ургатилган шеърлар» аттракционининг гастроллари (10, 13, 16, 19.30).

КИНО

2 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ГРИГОРИЙ ИВАНОВИЧ ПЕТРОВСКИЙ» — **Ғунча.**
«АТТРАКЦИОНЛАР ТАПЕРЛАНАДИГАН УЙ» — **Навоий номли.**
«УФҚ» (15) — **Янгиобод.**
«РАССОМ ИЛЬЯ ГЛАЗУНОВ» —
«МУЛОЙИМ АМЕРИКАЛИКЛАР» — **Фестиваль.**
«АМЕРИКАЛИКЛАР БИЗ БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ҚОРА ҚАЙИН». — **Санъат саройи, Чайка, Нукус, Восток, Москва.**
«КЎҲИТОФ ФОЖИАСИ» — **Ғ. Ғулом номли, Ғунча, Восток** (кичик зал).
«МАКТАБ ВАЛЬСИ» — **Кўкча, Тинчлик, Янгиобод.**
«СОЯЛАР ЧОШГОҲДА ЙЎҚОЛАДИ» (1-2-сериялар) — **Искра.**
ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Навоий номли, Ғ. Ғулом номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги, Узбекистон ССР 25 йиллиги, Лисунов номли, Ғунча, Пионер, Нукус, Қозоғистон, Кўкча, Искра, Фестиваль, Мир, Янгиобод.**

3 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ГРИГОРИЙ ИВАНОВИЧ ПЕТРОВСКИЙ» — **Ғунча.**
«АТТРАКЦИОНЛАР ТАЙЕРЛАНАДИГАН УЙ» — **Навоий номли.**
«УФҚ» (15) — **Янгиобод.**
«РАССОМ ИЛЬЯ ГЛАЗУНОВ» — **Кўкча.**
«МУЛОЙИМ АМЕРИКАЛИКЛАР» — **Фестиваль.**
«АМЕРИКАЛИКЛАР БИЗ БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги.**
«ЖОНЛИ СОАТЛАР ҲАҚИДА» — **С. Раҳимов номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ҚОРА ҚАЙИН» — **Санъат саройи, Чайка, Нукус, Восток, Москва.**
«МАКТАБ ВАЛЬСИ» — **Тинчлик, Ғунча.**
«ФАВҚУЛОДДА ҲОДИСА» — **Янгиобод.**
«СОЯЛАР ЧОШГОҲДА ЙЎҚОЛАДИ» (3-4-сериялар) — **Искра.**
ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Навоий номли, Ғ. Ғулом номли, Лисунов номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги, Узбекистон ССР 25 йиллиги, Ғунча, Пионер, Нукус, Қозоғистон, Кўкча, Чайка, Фестиваль, Мир, Янгиобод.**

ОВ ҚУРОЛЛАРИ ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

1979 йил 2 январдан бошлаб бу қуролларни қайта рўйхатдан ўтказиш бошланади.

Бунинг учун қуйидаги ҳужжатларнинг бўлиши шарт: қуролни сақлаш ҳуқуқи ҳақида рухсатнома, паспорт, овчилик билети, қуролни рўйхатдан ўтказганлик учун тўловни тўлаганлик ҳақида омонат кассасининг квитанцияси (3 сўм; қайта рўйхатдан ўтказганлиги учун — 1 сўм).

Қуролни қайта рўйхатдан ўтказиш қуйидаги адресда амалга оширилади: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 9«а»-уй, 1-хона.

Қабул кунлари: сешанба, пайшанба, шанба, якшанба.

Қабул вақти сешанба ва пайшанба кунлари соат 10.00 дан 17.00 гача; шанба ва якшанба кунлари 10.00 дан 14.00 гача.

Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармаси.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

2 ЯНВАРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.45 «Скиппи». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Австралия). 1- ва 2-сериялар. 18.35 «Тежамкорлик усули». Телевизион очерк. 19.05 «Қўлқоп». Мультфильм. 19.15 «Русская зима» санъат фестивалининг концерти. 19.50 «Талабларингизга биноан». «Тақдир ҳазили, ёки Қушдек енгил бўлинг!». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. «Мосфильм». Давлат телерадиосининг буюртмасига биноан (1975). 21.30 «Вақт». 22.05 «Ҳужжатли экран». Шоир Р. Рождественский олиб боради. 23.25 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА.

18.00 «Оқ бўталоқ». Болалар учун мультфильм. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун «Камалак». 18.45 «Ахборот» 19.00 «Саян шаршаралари». Телевизион ҳужжатли фильм (Красноярск). 19.10 «Миллионлар ленинча университети». «Марксизм-ленинизмга садоқат ва уни ижодий ривожлантириш — КПСС фаолиятининг конуни». 19.30 «Фердинанд Великолепний». Телевизион бадиий фильм (Ленинград). (рус.). 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Муножат». Телевизион фильм-концерт (Тошкент). 21.30 Москва. «Вақт». 22.05 М. Байжиев. «Ҳар хонадонда байрам». Телевизион спектакль. 23.15 «Тоғлар, тоғлар». Телевизион ҳужжатли фильм (Тбилиси).

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

20.10 Реклама ва эълонлар. 20.25 «Раъно Шарипова куйлайди». Телевизион фильм концерт (Тошкент). 20.55 Тошкент янгиликлари.

3 ЯНВАРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вақт». 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.00 Мультфильмлар программаси. 10.30 «Каникуллар! Каникуллар!». Музикали программа. 11.00 Болалар учун. «Изқувар Калленинг саргузаштлари». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. Давлат телерадиосининг буюртмасига биноан Литва киностудияси тайёрлаган (1976 йил). 12.05 «Киносаёҳатчилар клуби». Кўрсатувни Ю. А. Сенкевич олиб боради. 13.05 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Қишлоқдаги оддий иш кунлари». Кинопрограмма. «Ер ҳақида уч сўз» (Оржоникидзе); «Дон сифатининг конструкторлари» («Киевнаучфильм»); «Боғ ва унинг боғбони» (Тошкент). 16.10 «Оналарнинг мактаби». Кўрсатувни медицина фанлари доктори, профессор Н. А. Тюрин олиб боради. 16.40 «Қувноқ ноталар».

17.40 «Скиппи». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Австралия). 3- ва 4-сериялар. 18.30 «Фан оламида». 19.00 «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 «Оламда нима гап?». 19.30 Украина телевидениеси ва радиосининг бандурачилар триоси куйлайди. Киевдан олиб кўрсатилади. 20.05 «Талабларингизга биноан». «Тақдир ҳазили, ёки Қушдек енгил бўлинг». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 21.30 «Вақт». 22.00 Хоккей бўйича халқаро ўртоқлик учрашуви. «Филадельфия Флайерс» — «Крылья Советов». Филадельфиядан олиб кўрсатилади (АҚШ). 24.00 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА.

11.00 «Чол ва турна». Болалар учун мультфильм. 11.10 Болалар учун телевизион театр. Ака-ука Гримм. «Жасур тикувчи». 12.10 «Қорли қалъа коменданти». Телевизион фильм-спектакль (Марказий телевидение студияси). (рус.).

18.00 «Шоирлар — болаларга». Кўрсатувда Қуддус Муҳаммадий ва Пўлат Мўмин иштирок этади. 18.30 «Урал музликлари». Телевизион ҳужжатли фильм (Пермь). 18.45 «Ахборот» (рус.). 19.00 «КПСС Марказий Комитети ноябрь (1978 й.) Пленуми қарорлари — ҳаётга!». «Марғилон ипак комбинати». 19.30 «Уста Мўмин. Маҳорат мактаби» (рус.). 20.10 «Мамлакат аҳолисининг таркибман ҳоли». Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати. 20.20 «Бердақ ҳақида сўз». Ҳужжатли фильм (Ўзбекистон ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар студияси). 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиосининг солисти Жўрахон Раҳимов концерти. 21.30 Москва. «Вақт». 22.00 «Ўзбекистон деҳқонларига — космик вимпеллар». Кўрсатувда СССР космонавт учувчилари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Б. В. Волинов, В. М. Желобов, Е. Х. Хрунов иштирок этадилар. 22.25 «Инсонни ардоқланг». Бадиий фильм. 1-серия (М. Горький номли болалар ва ўсмирлар фильмлари Марказий студияси).

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 Болалар учун фильм. «Ўрмон газетаси». 20.25 «Контемпаранул». Телевизион фильм-концерт (Кишинёв). 20.55 Тошкент янгиликлари.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Шаҳарлараро автомат телефон алоқасида

ЯНГИ ЙЎНАЛИШ ОЧИЛДИ

Гулистон шаҳрига чиқиш тартиби билан танишинг: 8+32722+ беш рақамли телефон номери терилади.

ГУЛИСТОН ШАҲРИНИНГ СПРАВКАЛАР ХИЗМАТИ ТЕЛЕФОНИ 22222.

Республика шаҳарлараро телефон станцияси.

● *Ҳар ойнинг ўз хислати бор*

Ҳамма жойда қишми?

Олам бепоён, ранглар турли-туман бўлгани каби ҳар бир қитъа, ҳар бир ўлканинг табиати, об-ҳавоси турличадир. Ернинг Қуёш атрофидаги ҳолатига қараб сайёрамизнинг бир жойида қиш ҳукмрон бўлса, бир жойида баҳор яшнайди, Ўзбекистонимизда январь ойида қаҳратон қиш кезиб юрганда, Ҳиндистонда бодом гуллайди, Ўрта денгиз соҳилларида кўм-кўк майсалар барқ уриб ўсади. Ҳар ойнинг Ердаги қитъаларда, ўлкаларда ўз хислати бор. Шу маънода газетамизнинг ҳар ой дастлабки кунидаги сонида шу ойнинг мазмунини, Ер юзи бўйлаб қандай об-ҳаво бўлишини азиз оқшомхонларга қисқача таништириб берамиз.

Январь ойининг маъноси

Эрамиздан аввалги VII асрда қадимги римликларнинг 10 ойлик календари ислоҳ этилиб, унга яна иккита ой — ўн биринчи ҳамда ўн иккинчи ойлар қўшилган. Улардан биринчиси икки юзли худо Янус шарафига Януариус (Январь) деб аталган. Қадимги римликларнинг диний афсоналарига кўра бу икки юзли худо—Януснинг бир юзи олдинга, иккинчиси эса орқа томонга қараган бўлиб, у бир вақтнинг ўзида ҳам ўтмишни кузатиб, ҳам келажакни олдиндан билиб турар экан. Бу вақт худоси — ўтмиш ва келажак худоси барча кириш-чиқиш эшикларини — шаҳар дарвозаларидан тортиб то ҳар бир оддий римликнинг уй эшигигача қўриқлаб турарди. Шунинг учун кўпинча уни суратларда қўлида калит ушлаган ҳолда тасвирлашган. Бу ойнинг номи ана шундай келиб чиққан.

Ўлкаларни кезганда

Январь ойида Европада булутли кунлар кўп бўлиб, қор ёғади. Шарқий Сибирда эса қаттиқ совуқлар бўлади. лекин қуёшли кунлар ҳам бўлиб туради. Ҳиндистонда бу ойда ҳаво иссиқ ва тиниқ бўлиб, экинлар дамбадам суғориб турилади. Шоли айни шу ойда ўриб олинади, январнинг иккинчи ярмида эса бодом гуллайди.

Ўрта денгиз соҳиллари ва Осиёнинг жануби-шарқий қисмидаги субтропик ўлкаларда январь ойида ўсимликлар кўм-кўк бўлиб туради, об-ҳаво илиқ ва нам бўлади.

Жанубий ярим шарда январь ойи ёзнинг ўртаси ҳисобланади. Жанубий Америкадаги Атакама ва Гран-Чако, Африкадаги Намиб ва Калахарида, шунингдек, Австралиядаги чўлларда январь жазирама иссиқ бўлиб, ҳаво ҳарорати 45 даражадан ҳам ортиши мумкин. Бразилия ва Африка жанубидаги саванналарда бу ой иссиқ ва серёғин, ўсимлик барқ уриб ўсадиган мавсум ҳисобланади.

Январь ойида Ўзбекистонда қиш авжига чиқади, қор ва ёмғирлар ёғади, дарахтлар уйқуга киради, далалар қорнинг «оқ кўрпаси»га ўралиб ухлайди. айиқ, бўрсиқ, типратикан, илон каби жониворлар ҳам қиш уйқусида мириқиб ётади, қир-далаларда, шаҳар атрофларида қарға, мусича, чумчуқ каби паррандалар ризқ-рўз излаб учишади.

Қозоғистон ва Ўрта Осиё текисликларида қиш СССР Европа қисмининг шу кенгликларига қараганда совуқроқ бўлади. Текисликларда қиш барқарор эмас, кунлар бирдан исиб кетиши ёки кучли совуқлар бўлиши мумкин. Жанубий районларда об-ҳаво ўзгариши билан қор тез эриб кетади. Қишда Эронда илиқ ҳаво ёки Ўрта денгиздан циклонларнинг кириб келиши Ўрта Осиёда об-ҳавонинг тез-тез ўзгариб туришига сабаб бўлади. булар баъзан ҳаво ҳароратини кўтариб юборади ва ёғингарчилик келтириб чиқаради. Арктикадан ёки Сибирдан келувчи совуқ ҳаво Ўрта Осиёни совутиб юборади. Тошкентда ҳаво 30 даражагача совиган вақтлар ҳам бўлган.

Январь ойида туш вақтида Қуёш горизонтдан декабрдагига қараганда бир оз юқорироқ кўтарилади, шунинг учун ҳам кун бир оз узайиб боради.

● *Билимлар—оммага*

ПОСБОНЛИК ЛЕКТОРИЙСИ

Билимлар уйининг лекторлар залида «Офицерлик — шарафли касб» лекторийсининг биринчи машғулоти бўлиб ўтди. Машғулотга пойтахт мактабларидан ўсмирлар қатнашди.

Подполковник Т. Х. Ортиқов доклад қилди. У СССР Қуролли Кучларининг Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган фидокорлиги, офицерларнинг қаҳрамонлиги ҳақида сўзлаб ўтди.

В. И. Ленин номли Қизил Байроқ орденли олий-ҳарбий билим юрти ўқитувчиси В. П. Мартинюк эса ўз нутқида СССР Қуролли Кучларининг вазифалари тўғрисида, ҳар бир солдатнинг Ватан олдидаги ва граждандлик бурчи ҳақида сўз юритди. У докладида билим юртида ўргатилаётган касблар, ишлаб турган спорт секциялари хусусида тўхталиб ўтди, тингловчиларни ўқишга кириш шартлари билан таништирди.

Тарих фанлари кандидати А. И. Исмоилов СССР Қуролли Кучлари тарихи ва келгусидаги истиқболлари ҳақида сўзлади.

Ҳар бир ёшни интернационализм ва Ватан ҳимоясига тайёр бўлиш руҳида тарбиялайдиган бу машғулотлар июнь ойигача давом этади.

С. МАМАЖОНОВ.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар; партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари— 32-53-10; адабиёт ва санъат— 32-56-81; ахборот — 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85, хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94 нашриёт телефон станциясининг навбатчилари —33-90-50.

Р 02993 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Д — 1506.